

FEBRUÁR

V tomto roku je priestupný rok – február má 29 dní, niektoré z nich sú príslovecné:

HROMNICE - sú hneď druhý deň februára, v kostole sa svätia sviečky. Posvätnú sviečku, nazvanú hromnička, mávali takmer v každej domácnosti. Zapaľovali ju počas búrky, aby hrom neudrel do obydľia, zapálenú ju položili vedľa zomierajúceho na uľahčenie skonu a nechávali ju horieť aj pri mŕtvom tele ako ochranu pred nečistými silami. Hromnička sa používala dokonca aj v ľudovom liečení ako prostriedok proti boľeniu hrdla.

Na význam Hromníc poukazujú aj zákazy niektorých prác. Podľa starších predstáv zo západného Slovenska toho, čo na Hromnice pracuje, cez rok zabije hrom. Na Myjave sa zákaz sprevádzaný tým istým trestom vzťahoval len na šitie, na Ponitří zase na prácu v horách. V Turci mal hrom zabiť človeka oblečeného v šatách, ktoré boli ušité cez Hromnice.

Ľudia si všímali aj počasie. Verili, že ak na Hromnice zo strechy tečie, zima sa dlho povlečie, ale ak je silný mráz, treba sa ponáhľať so zimnými prácami, lebo jar je pred dvermi. Ak viseli zo stiech dlhé ľadové cencúle, znamenalo to, že narastie dlhé konope.

BLAŽEJ - Tretieho februára je Blažej. Tento deň bol vyhradený na obchôdzky učiteľov a žiakov, ktorí v jednotlivých domoch vybrali potraviny. V minulých storočiach totiž príjmy učiteľov zmluvne zabezpečené. Pozostávali z neveľkej sumy peňazí, zo stabilne určeného množstva naturálií, napríklad dreva, obilia, prípadne piva, a z príjmov vedľajších. Tam patrila zisk z pečenia oblátok, predovšetkým však naturálie vyzbierané po domoch na Blažej a Gregora, dávnejšie i na Havla a Martina.

Spočiatku chodieval vyberať naturálie učiteľ so žiakmi, od osemnásteho storočia posielali žiakov samotných. Aby sa zachovala určitá spoločenská forma, učitelia a žiaci využili staršie tradície a vyberanie spájali s prednesením príležitostných piesní a vinšov.

Žiaci dostali v každom dome niektoré z naturálií, o ktorých hovorili vo vinši, alebo peniaze. Slaninu a iné druhy uložili do košíkov. Ak dostali peniaze, sumu si zaznačili do knižky. Za všetko sa poďakovali. Plné košíky zanesli do školy a opäť pokračovali v obchôdzke. Večer ich učiteľova manželka pohostila dobre omastenými haluškami s bryndzou a učiteľ dal každému päť grošov.

DOROTA - je šiesteho februára. Nositeľka tohto mena bola v treťom storočí pre svoje vierovyznanie popravená. Táto udalosť sa neskôr stala námietom hry o svätej Dorote, ktorá bola známa aj na našom území.

MATEJ - Svojím spôsobom ojedinelý bol deň Mateja /24. februára/. Donedávna mnohí verili, že vajíčko, ktoré znesie akýkoľvek druh hydiny v tento deň, sa nemá podsádzať, pretože sa z neho vyľahne nepodarok, nestvora. Z toho dôvodu všetky vajíčka znesené v tento deň označili, aby sa nezamiešali medzi ostatné. Všeobecne sa používali výrazy ako Matejča, krivý Matej, Matejovo húsa na označenie abnormálnych kusov hydiny, ba dokonca i ľudí s vrodenu telesnou chybou. Ani jahňa či iné dobyčča, ktoré prišlo na svet na Mateja, nebolo považované za rovnocenné s ostatnými.

Deň Mateja bol všeobecne považovaný za nešťastný, preto sa nemalo začať so žiadnou prácou, pretože by sa aj skončila neúspechom. Navyše bolo zakázané šiť, prať a tkať. Počasie na Mateja malo ukázať, či zima ešte potrvá, alebo možno skoro očakávať jar. Vyjadrovali to pranostiky ako „ Ak Matej nájde ľady, poláme – ak nenájde, Gregor ich spraví.“

PRANOSTIKY NA FEBRUÁR

- Február sa zimou chlapí.
- Ak je únor veľmi mierny, je jarný čas potom biedny.
- Hromnice – zimy polovice. /2. február/
- Na Hromnice treba mať ešte krmu polovice.
- Na Hromnice sa zima s letom stretá.
- Keď na Hromnice zo striech tečie, zima sa ešte dlho povlečie.
- Keľo pred Hromňici odmek, teľo po Hromňici žima.
- Na Hromňici koňec saňici, ale kec su na drahoch mlačky, budú ňeskoro oračky.
- Blažej vyprosuje, aby na jeho meno bolo peknô počasie, aby choroby hrdla odniesla zima. / 3. február/
- Ak sa vo februári mačka na slnku vyhrieva, v marci sa bude na peci.
- Po svätej Dorote vyschnú šaty na plote.
- Ak je vo februári zima a sucho, august býva horúci.
- Ak sa na Valentína napije vták z koľaje, tak sa z nej na Jozefa napije vôl.
- Ak Matej nájde ľady, poláme ich – ak nenájde, ľady spraví.
- Ak na Mateja, prší, bude sa skoro siať.
- Keď vo februári žaby zakfškajú, slabú úrodu gazdovia zväžajú.

Prebraté z knihy Zvyky a tradície na Slovensku
od autorov Martina Bosáka a Rudolfa Bosáka.

Naše interview

Ako ďalej v roku 2008 v našom meste?

Rozhovor s primátorom mesta p. Jánom Rubisom

V januárovom vydaní nášho Spravodajcu rekapitulujete rok 2007, konkrétne o rôznych aktivitách, ktorých bolo zaiste nemálo, predostierate svojim Giraltovcanom stručné plány na rok 2008. Náš rozhovor by mal smerovať aj k tomu, aby sme Vás Giraltovcanom priblížili aj ľudsky, osobne. Dovoľte teda za nášho Spravodajcu niekoľko otázok.

- Začína sa rok 2008, ktorý sa na Slovensku označuje ako rok stability a ďalšieho ekonomického napredovania. Prejaví sa to aj v našom meste? Ako konkrétne?

Rok 2008, je rokom očakávania samosprávy, pretože by sa mali spustiť operačné programy na čerpanie štrukturálnych fondov EÚ. Aj naše mesto sa pripravuje na jednotlivé výzvy. Ako prvá je spustená výzva pre školy, kde sa mesto bude uchádzať dvoma projektmi, a to rekonštrukciou s nadstavbou MŠ a rekonštrukciou s výstavbou jedného pavilónu ZŠ. Pripravujeme projektové dokumentácie pre Polikliniku Giraltoyce, sme pripravení na výzvu, na základe ktorej by sme sa mohli uchádzať o finančné prostriedky na rekonštrukciu budovy starého MsÚ. Dokončujeme projektovú dokumentáciu na úpravu námestia. Mesto bude opäť investovať do vlastného majetku cez rozpočty školských zariadení. Z vlastných finančných prostriedkov chceme pokračovať v rekonštrukcii cintorína a Domu smútku, vo výstavbe chodníkov v meste a dokončení nástupišt'a SAD atď.

- Ako ste spokojný s tímom Vašich spolupracovníkov, prácu ktorých by ste radi vyzdvihli a ocenili?

Ako každý štatutárny pracovník, aj ja sa snažím vybudovať si pracovný kolektív, na ktorý by sa v každom čase mohol stopercentne spoľahnúť. Som presvedčený, že za tých deväť rokov sa mi to podarilo, že som skĺbil skúsenosti starších pracovníkov MsÚ s mladšími kolegami, že v pracovných záležitostiach vedia jeden druhého zastúpiť, že stránky (naši

občania) odchádzajú z úradu maximálne spokojné. Nebránim sa zaradiť do kolektívu mladých, aj keď niekedy bez praxe, lebo aj ja som začínal v roku 1984 v obci Mičakovce a verím, že starší kolegovia ich zaučia a hlavne morálne podržia. Chcem, aby sa zlepšila komunikácia s poslancami MsZ, aby poslanci interpelovali pracovníkov aj mimo MsZ, čím by sa skvalitnila prepojenosť medzi MsÚ, poslancami MsZ a verejnosťou. Osobne by som nerád niekoho vyzdvihoval, ale ako som povedal, s prácou všetkých zamestnancov som spokojný.

- Ktoré vlastnosti Gíraltovčanov sú vám sympatické a ktoré by ste najradšej odložili do múzea?

Gíraltovce sú typické tým, že je to mesto, kde sa takmer všetci poznáme. Polovica ľudí býva v rodinných domoch, druhá polovica v panelákoch, preto z môjho pohľadu aj vlastnosti ľudí by som takto charakterizoval. Občania žijúci v rodinných domoch sú k sebe tolerantnejší, úprimnejší, majú väčší záujem o okolie (ulicu, verejné priestranstvá) ako občania žijúci v panelákoch, ktorí akoby sa držali príslovia „Môj byt - môj hrad“ a okolie si málo všimajú. Ľudia často nemajú záujem o veci verejné, a čo je ešte horšie, často si to ani nevážia spoločné zariadenia, ktoré by mali slúžiť všetkým (ihrisko Tehelná, verejné svetlá v parkoch, smetné koše v meste), nečinne sa prizierajú vandalizmu.

- Práca primátora je určite nesmierne náročná. Mohli by ste nám priblížiť jeden Váš typický pracovný deň?

Môj pracovný deň je taký ako väčšina pracujúcich v našom meste. Vstávam takmer pravidelne o 6,30 hod. a svoj pracovný čas, ak nie som mimo úradu, začínam vybavovaním písomnej agendy. Denne absolvujem priemerne 2 – 3 stretnutia mimo kancelárie. Tým, že značne pokročila doba, čo sa týka komunikácie, veľa vecí sa už zabezpečuje e-mailom, faxom, internetom v komunikácii so štátnou správou a hlavne ministerstvami SR. Osobné stretnutia už nie sú také časté, čo je pre nás, vzdialených od Bratislavy, o to lepšie. Veľa pracovných a náročných stretnutí je teraz s pracovníkmi VÚC Prešov z dôvodu reorganizácie štátnej správy, presunom kompetencií na samosprávu. Nemám striktne určené úradné hodiny, snažím sa prijať každú stránku, ak som v kancelárii. Uvedomujem si, že som tu pre občanov 24 hodín denne 7 dní v týždni. Sám som si takúto prácu vybral a plne si uvedomujem, že je to služba občanom mesta. O ich dôveru sa uchádzam nielen pred voľbami, ale každodennou prácou.

- Máme za sebou najkrajšie sviatky roka- Vianoce. Čo pre Vás osobne Vianoce znamenajú?

Vianoce sú pre mňa a moju rodinu najkrajšími sviatkami roka. Už moji rodičia ma viedli k tomu, že sú to dni pokoja, lásky, Božieho narodenia, no hlavne spoločného stretnutia celej rodiny pri štedrovečernom stole. Túto tradíciu spoločne s manželkou vstupujeme aj našim synom, aby si zachovali vážnosť, úctu a dôstojnosť týchto sviatkov, Dopolosal sme celá rodina počas vianočných sviatkov spolu doma a na krátky čas u rodičov.

- Ak by vám rozprávková zlatá rybka chcela splniť tri želania, aké by to boli? Čo by ste si želali pre Vás osobne, čo pre naše mesto, resp. krajinu?

Už som vyrástol z rozprávok, no ak by som si mal želať tri želania, tak asi tieto: -pevné zdravie, pokoj a mier, lásku a porozumenie nielen pre seba, rodinu, ale všetkých ľudí.

- Mali ste niekedy pocit závidieť, snahu vymeniť si na chvíľu s niekým svoj post? Kým by ste sa chceli stať a čo by ste urobili pre seba a pre naše mesto?

Veľakrát, hlavne keď sa nedarí, keď bezmocne pozeráte na nepravosti, ktoré sa dejú v spoločnosti, keď aj ten najlepší úmysel pomôcť sa zneužije proti Vám. No po dni až dvoch si opäť zvažím svoje postavenie a uvedomím si, že život ide ďalej veľmi rýchlo, že realita je niekedy veľmi krutá, že niekedy neúspech posúva veci dopredu a idete za cieľmi a úlohami, ktoré prináša bežný život, ktoré som si vytýčil. Pre naše mesto: viac pracovných príležitostí, bytov pre mladé rodiny, bazén, odklonenie kamiónovej dopravy z centra mesta.

- V ktorej oblasti sveta by ste najradšej strávili svoju dovolenku?

Dovolenku rád trávim s rodinou a je mi vcelku jedno kde. Rád som na horách, ale aj poznávanie cudzích krajín ma láka. No viem si poleňošiť aj doma.

- Čo pre Vás znamená Vaše rodinné zázemie, ako ovplyvňuje Vašu prácu?

Ako som povedal, som pracovne viazaný na 24 hodín denne, túto prácu som si vybral, a ak by som nemal pochopenie v rodine, určite by som ju nemohol vykonávať. Manželka plne rešpektuje moje povinnosti, je mi oporou i prvým kritikom.

- Prezrad'te nám Vaše hobby, čo najradšej robievate vo voľnom čase?

Voľného času mám veľmi málo, popri práci študujem štvrtý rok na Prešovskej univerzite, Filozofickej fakulte odbor Politológia. Soboty trávim v škole, venujem sa drobnochovu domácich zvierat, rekreačne športu a samozrejme, rád oddychujem pri televízii, obľubujem cestopisy a dobrodružné filmy.

- Ako si predstavujete Giraltovcu v roku 2020?

Giraltovcu v roku 2020? Verím, že Giraltovcu budú kultúrnym, hospodárskym a ekonomickým sídlom strednej Tople. Geografická poloha mesta je na to predurčená, rozvoj školstva, zdravotníctva, výstavba i dobudovanie služieb pre občanov dodá mestu svojský ráz. Vybudovanie R-4 (rýchlostnej komunikácie) Prešov- štátna hranica – V. Komárnik bude pre mesto veľkým prínosom. Verím, že ožije výroba ľahkého priemyslu, poľnohospodárstva, no hlavne malí a strední podnikatelia dostanú viac príležitostí na realizáciu svojich plánov zo strany štátu a fondov EÚ.

- Viem, že študujete na vysokej škole a onedlho získate vysokoškolský diplom. Spájate si svoj pracovný život aj po ukončení štúdia v Giraltovcami?

Ak zvládnem všetky skúšky, tak by som mal na budúci rok ukončiť štúdium diplomovou prácou a štátnou záverečnou skúškou. Regionálnej politike sa venujem už niekoľko rokov, no nie som rozhodnutý, že by som sa ňou mal v budúcnosti živiť. Moja doterajšia práca je spojená s ľuďmi a pri nej by som rád ostal aj naďalej. Je to ešte ďaleko. Teraz mám mandát od občanov a svoj volebný program, ktorý chcem realizovať do roku 2010. Potom sa budem zaoberať tým, čo a ako ďalej. Som s rodinou s týmto mestom spätý, mám tu rodinný dom, veľa priateľov, som veľký lokálpatriot.

- Čo by ste zaželeli nášmu mestu a jeho občanom do najbližších rokov?

Hlavne rozvoj, aby sme zastabilizovali mladých ľudí, a to prácou, bývaním a poskytnutím služieb na úrovni 21. storočia.

Za odpovede ďakujem v mene všetkých občanov a čitateľov Spravodajcu a veľa osobných pracovných úspechov aj za nich žela

A. Škurlová.

Informatívna správa o činnosti Mestskej polície Giraltovcu za rok 2007.

Mestská polícia /MsP/ plní úlohy jej vyplývajúce zo zákona SNR č. 564/91 Zb. o Obecnej polícii v znení neskorších noviel, kde sú presne a jasne definované jej úlohy a oprávnenia a úlohy uložené primátorom mesta, ako aj úlohy vyplývajúce zo zasadnutia mestského zastupiteľstva.

Okrem základného zákona o obecnej polícii jej vyplývajú ďalšie úlohy a oprávnenia, ktoré sú uvedené najmä v týchto zákonoch :

- Trestný zákon č.300/2005 Z.z.
- Trestný poriadok č. 301/2005 Z.z.
- Zákon o priestupkoch č. 372/1990 Zb.
- Zákon o správnom konaní č. 71/1967Zb.

- Zákon č.315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách
- Zákon č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov
- Zákon č. 219/1996 Z.z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov ....
- Zákon č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov
- Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch
- Zákon č. 19/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive
- Nariadenia vlády č. 398/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch určovania zhody na pyrotechnické výrobky
- Všetky VZN mesta Giraltovce, v ktorých je mestská polícia uvedená ako kontrolný orgán mesta

Celkový počet protokolárne evidovaných udalostí v hodnotenom období je 797. Udalosti evidujeme na základe vlastného zistenia príslušníkov MsP počas výkonu pochôdzkovej a hliadkovej služby, ako i na základe podnetu občanov.

- pre porovnanie s rokom 2006 je to nárast o 344 udalostí.

Ako priestupok je udalosť definovaná, ak je od počiatku jasné, že ide o priestupok, prípadne preverovaním udalosti táto skutočnosť vyjde najavo. Celkový nápad priestupkov za hodnotené obdobie je 535.

MsP okrem riešenia priestupku formou blokovej pokuty zaplatenej na mieste ďalšie priestupky riešila formou blokovej pokuty nezaplatenej na mieste /šekom/,dohovorom, postúpením na ďalšie objasňovanie, odovzdaním na riešenie inému orgánu alebo počas šetrenia bolo zistené, že sa o priestupok nejedná, prípadne objasňovanie niektorých ešte nie je ukončené.

Samotný výkon služby bol orientovaný na preventívno – výchovné pôsobenie, predchádzanie, zamedzovanie a odhaľovanie trestných činov, priestupkov a inej protiprávnej činnosti a postupné znižovanie priestupkovosti a kriminality na území mesta.

Počas roka príslušníci MsP :

- v 12 prípadoch zistené skutky odstúpili na OO PZ z dôvodu, že v uvedených veciach bolo podozrenie zo spáchania TČ alebo objasňovanie nepatrí do kompetencie MsP
- v 3 prípadoch 3 osoby predvedené na OO PZ v Giraltovciach za účelom zistenia totožnosti
- 14 prípadov súčinnosť s OO PZ v Giraltovciach :
/ opoznávanie podozrivých osôb a iné/
- 1 x asistencia- zaistenie miesta činu pri obzvlášť závažnom trestnom čine vraždy
- 1 x asistencia pri rekonštrukcii trestného činu

Mestská polícia disponuje zákonnými donucovacími prostriedkami , ktorými môže zasahovať v odôvodnených prípadoch do ľudských práv a slobôd občanov. Ide o donucovacie prostriedky uvedené v zákone o obecnej polícii.

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) slzotvorné prostriedky,
- c) obušok,
- d) putá,
- e) služobný pes,
- f) technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla
/ o tom , ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje príslušník MsP podľa konkrétnej situácie/

Príslušníci MsP v hodnotenom období boli nútení využiť donucovacie prostriedky v 19 prípadoch: - **technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla / papuča /**.

Neboli zaznamenané žiadne útoky na príslušníkov mestskej polície /okrem verbálnych útokov/,

- 1 sťažnosť na príslušníkov MsP - neopodstatnená

Objasňovanie priestupkov

Objasňovaním priestupku sa rozumie komplex úkonov potrebných k obstaraniu podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu o tom, či skutok, ktorý sa stal, je priestupkom, či ho spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku, či bude uložená sankcia a aká a pod.

Mestská polícia ako orgán oprávnený objasňovať priestupky po zistení priestupku môže za tento priestupok riešiť páchatel'a priestupku na mieste v zmysle zákona č. 372/1990 Z. o priestupkoch :

Objasňovanie priestupku môže byť ukončené formou :

- dohovárania priestupcovi,
- uložením pokuty v blokovom konaní, ak priestupok bol spoľahlivo zistený a nestačí dohováranie a priestupca je ochotný blokovú pokutu zaplatiť,
- odložením veci záznamom, ak nie je podozrenie z priestupku alebo priestupok nemožno prejednať
- uložením veci záznamom, ak sa nepodarí v lehote jedného mesiaca zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba,
- odovzdaním veci príslušnému orgánu, ak ide o konanie majúce znak priestupku, ktoré sa prejednáva podľa osobitných predpisov, alebo ak ide o iný správny delikt alebo trestný čin,
- predložením správy o výsledku objasňovania priestupku po zistení páchatel'a priestupku príslušnému správne mu orgánu, ktorý bude o priestupku rozhodovať.

Rozdelenie priestupkov :

1./ Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky § 22 zákona č. 372/1990

Zb. o priestupkoch

V roku 2007 príslušníci mestskej polície zistili 370 priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky , ktorých riešenie patrí do kompetencie mestskej polície.

Z uvedeného počtu bolo priamo na mieste :

- **156** vodičov riešených v blokovom konaní
- **100** vodičov bolo riešených na mieste dohovorom
- **v 18** prípadoch bol priestupcom uložený blok na pokutu nezaplatenú na mieste /ďalej BPNM /.
- **v 12** prípadoch si túto povinnosť povinný / priestupca / v zákonnej lehote nesplnil, preto bude MsP podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom
- **v 12** prípadoch bolo podozrenie z priestupku zdokumentované a odstúpené na prejednanie miestopríslušnému dopravnému inšpektorátu ODI – PZ
- **72** priestupcov je v štádiu riešenia

Cieľom preventívno - výchovného pôsobenia na občanov zo strany mestskej polície je postupné znižovanie priestupkovosti na úseku porušovania zákazových dopravných značiek, a tým zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky. Blokovacie zariadenia boli osadené v 18 prípadoch.

2./ - Priestupky proti verejnému poriadku § 47 zákona č. 372/1990 Zb.- o priestupkoch

Porušovanie verejného poriadku, kriminalita mládeže a rôzne prejavy vandalizmu tvoria samostatnú oblasť. Medzi tieto priestupky nepatria len napr.- rušenie nočného kl'udu, vzbudzovanie verejného pohoršenia, ale aj neuposlušnosť výzvy verejného činiteľa, znečisťovanie verejného priestranstva, neoprávnené založenie skládky a pod. Mestská polícia

pri tomto hodnotení vychádzala z vlastných poznatkov, ktoré získala kontrolnou činnosťou na území mesta Giraltovce a v časti Francovce. Príslušníci mestskej polície svojou kontrolnou činnosťou zistili podľa § 47, ods. 1., zákona č. 372/1990 Zb. porušenie verejného poriadku v **32** prípadoch, z ktorých **20** priestupcov bolo riešených priamo na mieste priestupku v blokovom konaní. Odstúpené na OU – o VVS bolo **5** priestupcov. Z celkového počtu zistených priestupkov sme dohovorom riešili **7** priestupcov. K narušeniu verejného poriadku na území mesta dochádzalo najmä v sídliskových lokalitách v blízkosti baru / kde došlo k vražde /, reštauračných a pohostinských zariadeniach, tmavých neosvetlených miestach a pod., kde sa schádzali mladiství v neskorých nočných hodinách.

3./ - Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu § 49 zákona č. 372/1990 Zb. – o priestupkoch

Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu sme riešili len na základe oznámení od občanov. Priestupkov sa občania dopúšťali tým, že :

- inému ublížili na cti urážkou alebo vydaním na posmech,
- inému z nedbanlivosti ublížili na zdraví,
- úmyselne uviedli nesprávny alebo nepravdivý údaj za účelom neoprávnenej výhody,
- úmyselne narušili občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami a iným hrubým správaním.

Pre podozrenie z uvedeného priestupku boli prijaté a riešené **2** oznámenia od občanov, ktoré boli po zdokumentovaní a spracovaní priestupku odstúpené na Odbor všeobecnej vnútornej správy vo Svidníku / ďalej len o VVS / alebo miestne príslušnému orgánu.

4./ - Priestupky proti majetku § 50 zákona č. 372/1990 Zb. – o priestupkoch

Priestupky proti majetku sme riešili vo väčšine prípadov na základe oznámení z obchodných domov – predajní, ale aj od občanov. Išlo o priestupcov, ktorí úmyselne spôsobili škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou ,podvodom, zničením alebo poškodením veci z takého majetku, ak škoda neprevyšovala jedennásobok minimálnej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve alebo sa o takéto konania pokúsili. V roku 2007 sme zaznamenali **15** prípadov, kde bolo podozrenie že ide o priestupok proti majetku § 50. Z uvedeného počtu nebol ani jeden priestupca riešený na mieste v blokovom konaní z dôvodu novely trestného zákona, nakoľko vo všetkých prípadoch je potrebné preskúmať, či nejde o opakovaný skutok, ktorý sa potom posudzuje ako trestný čin. Uvedený priestupok sa nedá prejednať ani dohováraním na mieste, všetky zistené, resp. nahlásené prípady podozrenia z priestupku proti majetku boli odstúpené na OÚ – o VVS.

5./ - Priestupky proti verejnému poriadku § 48 zákona č.372/1990 Zb. – o priestupkoch (VZN mesta Giraltovce)

Medzi najčastejšie porušené VZN mesta Giraltovce patrí :

- a/ - o miestnych daniach a poplatkoch
- b/ - o čistote a poriadku č.4/1994
- c/ - o chove hospodárskych a domácich zvierat
- d/ - nedovolené parkovanie na trávnej ploche

Celkovo v hodnotenom období bolo príslušníkmi mestskej polície zistených **116** priestupkov,

- z toho na mieste v blokovom konaní bolo riešených **54** priestupcov,
- dohováraním na mieste bolo riešených **62** priestupcov.

6./ - Odstúpenie veci, nakoľko miestne a vecne MsP nie je oprávnená vo veci konať

V roku 2007 mestská polícia v **12** prípadoch zistené skutky odstúpila na PZ z dôvodu, že v uvedených veciach bolo podozrenie zo spáchania trestného činu alebo miestne a vecne MsP nebola oprávnená vo veci konať.

- v 213 prípadoch uložila blokové pokuty v sume ..... – 61.100,- Sk.
- v 19 prípadoch BPNM v sume ..... – 18.800,- Sk
- v 8 prípadoch výber poplatku za verejné priestranstvo..... - 3.300,- Sk

Celkovo mestská polícia v roku 2007 uložila blokové pokuty v sume – 79.900,- Sk
Výber poplatku za verejné priestranstvo : ..... 3.300,- Sk

Ostatná činnosť

- Asistencia pri výbere finančnej hotovosti z banky ..... /mesačne 3 x 12/
- Asistencia pri vyplácaní soc. dávok v hmotnej núdzi ..... /mesačne 3 x 12/
- Asistencia pre pracovníkov OÚ – SK /sociálna/.....
- Asistencia pri dopravných nehodách ..... 6 x
- Asistencia zabezpečenia bezpečnosti CP na prechode pre chodcov .....93 x
- Asistencie pre PZ / rekonštrukcie , opoznávanie osoby a iné udalosti/ ..... 9 x
- Súčinnosť pri exekúciách ..... 5 x
- Zistenie požiaru ..... 15 x
 z toho 8 požiarov realizoval HaZZ v Giraltovciach
- Súčinnosť pre štátnu veterinárnu správu SK .....3 x
- Odvoz osoby k urgentnému lekárskeho ošetreniu ..... 1 x
- V 1 prípade pomoc francúzskej ambasáde pri hľadaní osoby / Francúz /
- Otvorenie bytu ..... 2 x
- Odvoz podnapitých osôb domov ..... 9 x
- Doručovanie súdnych zásielok ..... 37 x
- Beseda na :
- Združenej strednej škole podnikania ... 42 , ZŠ – Kračúnovce : ..... 50 žiakov
 ZŠ Okružle .... 98 6 x oslovených.....180 žiakov
- Osoby predvedené na MsP ..... 2 x
- Odchyt túlavých psov vlastnou činnosťou na území mesta v počte : ..... 13 ks
 Firmou Hunter z Trebišova ..... 6 x

Neboli zaznamenané žiadne útoky na príslušníkov mestskej polície
 /okrem verbálnych útokov/,

- 1 sťažnosť na príslušníkov MsP / neopodstatnená /
- mestskou políciou bolo doručených **62** upozornení na porušovanie VZN mesta Giraltovce za účelom zjednania nápravy v termíne ihneď,
- pre mestský úrad ,Okresný úrad odbor všeobecnej vnútornej správy,
- Okresný súd,
- Okresnú vojenskú správu,
- Spoločný obecný úrad,
- Pre iné organizačné zložky bolo mestskou políciou doručených 2.010 zaevidovaných listov, doručeníek, oznámení, pozvánok a iných zásielok.

Len pre porovnanie - pri počte 2.010 listových zásielok a poštovnom 25,- Sk za 1 listovú zásielku MsP ušetrila mestu cca 50.250,- Sk v roku 2007. /

V bezpečnostnej situácii na území mesta sa vykonávajú preventívno – represívne akcie v súčinnosti s OO PZ v Giraltovciach, ktoré boli zamerané na dodržiavanie zák. NR SR č. 219/96 Zb. na ochranu pred zneužívaním alkoholických nápojov - konzumácia alkoholických nápojov mladistvými, záškoláctvo, ako aj narušovanie verejného poriadku v meste **12** x .
 V **1** prípade bol priestupca riešený v blokovom konaní na mieste.

Samostatne MsP prekontrolovala reštauračné a pohostinské zariadenia 8 x . Počas uvedených kontrol bolo prekontrolovaných 69 osôb.

V hodnotenom období sa taktiež uskutočnili vzdelávacie aktivity, ktorých garantom bol Krajský úrad Prešov a z našej strany bola zabezpečená účasť koordinátora prevencie.

V oblasti prevencie sa mestská polícia bude v budúcom období snažiť o čo najefektívnejšie využívanie svojej právomoci a kompetencie tak, aby predchádzala páchaniu priestupkov a trestných činov.

Zabezpečenie kultúrno – spoločenských a športových podujatí

V roku 2007 zabezpečovala MsP verejný poriadok na týchto akciách :

- kladenie vencov k pamätníku
- dohľad na prechode pre chodcov / jún , september – október /
- letné predajné a remeselnícke trhy
- Topľanské hudobné slávnosti
- jazdecké preteky
- VP počas návštevy ústavných činiteľov v meste
- Giraltovský hudák
- koniec a začiatok školského roka
- Dni židovskej kultúry
- Predvianočné trhy
- víťanie Mikuláša
- Silvester 2007
- a iné podujatia , kde MsP zabezpečuje verejný poriadok / napr. pre CVČ /

Evidencia a vybavovanie písomností na mestskej polícii

V súlade s registratúrnym poriadkom sa na mestskej polícii eviduje značné množstvo písomností. Pre ozrejmienie uvádzame časť písomností, ktoré mestská polícia musí evidovať :

- protokol udalostí
- plán služieb
- záznamy zo služby
- žiadosti z jednotlivých odborov MsÚ
- súdne doručenia
- doplnenie osobných údajov priestupcov
- dožiadania z iných obecných a mestských polícií
- dožiadania a prejednávania priestupkov zo železničnej polície
- priestupky na úseku objasňovania
- mesačné aktuálne pátranie po hľadaných a nezvestných osobách v rámci okresov Svidník a Stropkov
- celkovo protokol písomností mestskej polície tvorí 28 písomností.

Činnosť MsP a jej postavenie v spoločnosti je dané zákonom, ako je citované v úvode, v skratke sa ale nedá všetko vymenovať, no občania mesta, ako aj návštevníci sa počas celého roka obracajú na príslušníkov mestskej polície s rôznymi žiadosťami, sťažnosťami alebo podnetmi, mnohokrát sa nedá všetko urobiť, ako si to občan želá, nakoľko, ako som uviedol, MsP sa riadi zákonom. Snažíme sa urobiť všetko pre to, aby občania, ako aj návštevníci mesta sa cítili bezpečne a spokojne, v čistom a zdravom prostredí. Chceme, aby občan vnímal policajta ako priateľa , nie ako nepriateľa, že je tu pre neho a kedykoľvek sa môže na policajta obrátiť v akejkoľvek situácii.

Náčelník MsP Giraltovce
Juraj Šima

VIETE ŽE ...

- So starým rokom sme sa tentokrát lúčili po novom. Chceli sme sa trocha podobať väčším mestám, a tak sme na sviatočne vysvietené námestie prišli vďaka našim mladým z mládežníckej organizácie JOinT, pôsobiaceho pri občianskom združení RÉS PUBLICA, už 2 hodiny pred polnocou. Dobrá hudba, ale aj varené víno sem prilákali mladých, ale aj strednú generáciu. K baviacim sa občanom sa potom postupne pripájali aj tí, ktorí si prišli pozrieť tradičný novoročný ohňostroj a vypočuť si želania primátora mesta Jána Rubisa občanom nášho mesta. Medzi zabávajúcich sa zrejme pridal aj Adam Hlovík, lebo ešte 1. januára okolo poludnia mal v náručí prázdnu fľašu od vína. / Asi sa s ním nejaký dobrák podelil o svoje „potúženie“, ibaže fľašu si potom zabudol vziať./
- Silvestra sme vítali aj v zábavných podnikoch. Tentokrát v neuzavretej spoločnosti, otvorenej pre všetkých, sa bavili hostia kaviarne Letisko, kde sa pravá zábava rozbehla až po polnoci, keď si to z ohňostroja niektorí zamierili rovno na ďalšiu silvestrovskú zábavu.
- V uzavretej spoločnosti sa bavili hostia Skalného orla i reštaurácie Panoráma p. Štinčíka.
- Po svojom, originálne, si to vyriešili členovia Klubu dôchodcov. Vedúca klubu p. Kmecová sa postarala o chutnú kapustnicu, ostatní tiež prispeli každý po svojom a veru nechýbala ani dobrá nálada, ba pridali k nej aj trocha tanca.
- My ostatní sme ostali tradične verní papučovej kultúre a usilovne sme prepínali kanály našich televízorov. Zvuk sme mali spestrený výbuchmi rôznych druhov zábavnej pyrotechniky, ktorá sa k slovu dostávala už od Vianoc. Búchaním rôznych väčších či menších druhov výbušnín vítali deti aj prázdniny, nimi vyjadrovali radosť aj z narodenia Ježiška. Rodičia, ktorí kupujú deťom tento druh „hračiek“, by sa mali zamyslieť, kedy je podobná zábava vhodná / napr. ten Silvester/, a kedy by bolo vhodnejšie skôr stíšenie a chvíľa zamyslenia a predsavzatí.
- Radosť nám priniesla aj tohtoročná zima. December, ktorý sa niesol v znamení mrazov, umožnil zriadenie klziska na novom asfaltovom ihrisku pri Radomke. Vyskúšali si ho deti, ale aj dospelí, v meste nastala zháňka po korčuliach. A tu je priestor ponúknuť tie, z ktorých už deti vyrástli, a za lacnejší peniaz zabezpečiť pre ne nové. V meste máme predajňu použitých vecí v budove PD /patrí manželom Duždovým/, ktorí Vám podobnú službu zabezpečia.
- Piataci našej ZŠ sa podrobili monitorovaciemu testu, ktorý škole ponúкло MŠ. Test bolo treba zaplatiť, jeden výtlačok stál 50.-Sk , a keďže žiakov ochotných si tento test zakúpiť bolo primálo, rozhodla sa škola zakúpiť testy pre žiakov z vlastných prostriedkov. Testovania sa zúčastnilo 144 slovenských škôl / z celkového počtu 1400/. Naša škola obsadila 134. miesto. V najbližšom období čaká monitor aj na deviatakov, v minulom roku mali lepšie výsledky z matematiky. V tomto roku úlohy majú byť rozdelené na 2 časti – teoretickú a praktickú.
- Na začiatku januára sa akoby roztrhlo vreco s rôznymi športovými turnajmi. Dominuje volejbal a hrá sa o Pohár primátora / víťazom bolo družstvo ZŠ /, v turnaji rodinných družstiev sa umiestnila na prvom mieste rodina Čížekových. Podujatie zastrešovalo CVC a obe sa konali vo vynovenej telocvični ZŠ.
- S originálnym nápadom – karnevalom na ľade- prišlo CVC 10. januára t.r. K vyše 20 maskám sa potom pridali aj dospelí, rodičia i detskí korčuliari „v civile“. K slovu sa dostali aj rôzne športové súťaže, napr. o najlepšieho hokejistu, najrýchlejšieho bežca na korčuliach a iné, ktorých víťazi boli ohodnotení sladkými cenami. Najkrajšie

a najzaujímavejšie masky boli ocenené vecnými darčekom, ostatné čokoládkami, takže odmenu získali všetci, ktorí si dali prácu s prípravou masiek. Všetkým zaiste dobre padol aj teplý čaj od organizátorov.

- Návštevnosť knižnice výrazne stúpla určite aj vďaka počítačom inštalovaným v jeseni. Počítačová miestnosť na poschodí už má svojich stálych návštevníkov, stále však pribúdajú noví, najmä mladí ľudia a študenti.
- 11. januára sa uskutočnil tradičný ples na našom gymnáziu. Hovorí sa, že niektoré róby hostiek konkurovali tým z markízovej Smotánky. Dôležité však je, že nechýbala dobrá nálada a chuť rodičov stretnúť sa s učiteľmi svojich detí.
- V rozprávkovom svete sa ocitli malí šesťroční nádejní prváčikovia. Zápis do prvého ročníka na ZŠ sa niesol tohto roku v netradičnom tóne. Jedna z tried pavilónu C sa zmenila na prostredie z rozprávky O červenej čiapočke. Malí adepti odpovedali na všetky otázky a vypracovali potrebné úlohy / poznávanie farieb, určovanie počtu predmetov, výslovnosť, krátka básnička či pesnička, držanie ceruzky, písanie jednoduchých ťahov/, ani o tom nevediac. Pani učiteľky pripravili deťom prvú ozajstnú školskú hodinu naozaj pútavým a zaujímavým spôsobom, aj tie bojzlivejšie deti sa po chvíli osmelili, plnili úlohy, recitovali, spievali, niektorým sa dokonca úloh málilo a pridali zo svojho repertoáru aj ďalšie ukážky. A tak sa v prvý deň vystriedalo na zápise 31 detí, druhý ich už bolo pomenej, predsa však naplnili očakávanie vedenia i učiteľiek ZŠ. Navyše v dňoch zápisu vládla v našom meste chrípka, a tak niektorí rodičia požiadali o neskorší termín zápisu. I tak konštatujeme, že prváčikov ubúda už aj v našom regióne. V budúcom roku by ich malo byť 48, a to aj pre nultý ročník.
- Mimoriadne teplé na túto ročnú dobu /január/ počasie privolalo aj do nášho mesta chrípku. Je nezvyčajné, aby v januári neboli ani nočné mrazy. Vládlo nám vlhké, hmlisté počasie, a tak sa najmä u najmenších detí prihlásili k slovu choroby dýchacích ciest. Od 22. januára sa dokonca začali chrípkové prázdniny na ZŠ pre roč. 1.-4. A to sa ešte v Giraltovciach neprejavili také výrazné extrémny ako na západ od Tatier, kde v mestách záp. Slovenska zaznamenávali 14-stupňové teploty charakteristické skôr pre marec. Takýto január máme už druhý rok. Ktovie, ako sa nám to tohto roku prejaví na úrode ovocia ?
- Občania nášho mesta si pozorne všimajú zmeny výzoru mnohých budov a pozitívne ich hodnotia. Zbadajú však aj mnohé veci, okolo ktorých už roky chodíme bez povšimnutia, a uvažujú, ako ich zmeniť. Napr. betónové piliere, ktoré mali slúžiť na visutý mostík od katolíckej fary ku kultúrnemu domu. Mostík sa nakoniec nerealizoval, škaredé piliere však zostali, aj s tými nepeknými trčiacimi kusmi železa. Možno by sme sa mali spýtať občanov, ako využiť dve masy betónu, momentálne ničomu neslúžiace. Jednou z možností by bolo – ponúknuť tento priestor na výtvarné práce deťom, urobiť z nich akúsi minigalériu s detskými motívmi namaľovanými priamo na múre. Samozrejme, najprv odstrániť vyčnievajúce kusy roksoru. Viac hláv viac vie. Hádám niekto ďalší ponúkne iný dobrý nápad.
- Kto cestuje smerom na Svidník, mohol si všimnúť výrazné zmeny na pravej strane cesty. Zo svahu ubudla hodná časť v rámci rozširovania cesty. Mnohí dúfajú, že v súvislosti s prestavbou cesty príde konečne rad aj na asfaltové chodníky v meste, ktoré sú stále deravejšie a chôdza po nich najmä v daždivých dňoch je veľmi nepríjemná.
- Pri príležitosti januárového výročia oslobodenia nášho mesta usporiadalo CVČ súťaž z regionálnych dejín pre 14-15 ročných žiakov. Najlepšie vedomosti preukázali deviataci zo ZŠ, ktorí sa umiestnili na 1. mieste, druhí boli gymnazisti a tretie miesto si odniesli súťažiaci z Kračúnoviec. Víťazi dostali poukážky v hodnote – 500, 300 a 200 .-Sk, za ktoré si sami môžu vybrať pekné ceny. Po skončení súťaže si jej

účastníci zaspomínali na obete vojny pri Pamätníku matky položením kytice. V tomto roku nám pri pamätníku chýbali členovia ZPB.

- Zápis do 1. ročníka sa uskutočnil aj na Združenej škole SD Jednota dňa 21. januára. Podujatie bolo veľmi starostlivo a nápadito pripravené, skonštatovala to aj prítomná okresná psychologička zo Svidníka, ktorá sa priamo zúčastnila na zápise malých žiačikov. Študenti v kostýmoch zvieratiek vytvorili taktiež rozprávkové prostredie, deti pristupovali k plneniu úloh bez strachu. Zatiaľ je prihlásených 7 detí, zápis však bude pokračovať aj v ďalších dňoch až do 15. februára alebo do doplnenia žiakov do počtu 20 žiakov. Poplatok za štúdium je 100,- Sk mesačne. Škola sa zameriava na prácu s nadanými deťmi a ich nadanie chce rozvíjať od 1. až po 9. ročník. V škole bude školský klub detí a stravovanie. Na škole je možné študovať cudzí jazyk – anglický od 1. ročníka. Škola má a aj naďalej bude dopĺňať kvalifikovaných pedagógov. Škola počíta s otvorením 1. ročníka od septembra 2008, v ďalších mesiacoch si chce získať žiakov aj do 2. a 3. ročníka. Vedenie školy zdôrazňuje skutočnosť, že škola a jej pedagógovia nerobili žiadnu protikampaň v snahe získať si väčší počet žiakov na úkor ZŠ, naopak, pristupovala k náboru zodpovedne a na základe podložených faktov. Nech je to akokoľvek, je isté, že zdravá konkurencia je dobrou motiváciou pre všetkých, a čo je hlavné, bohatšia ponuka bude na prospech detí.

- Pri prechádzkach mestom si môžete všimnúť pribúdajúce moderné okná na mnohých bytových domoch. Obyvateľov vedie k výmene snaha ušetriť na vykurovacích nákladoch. Len škoda, že sa obyvatelia jedného bytového domu nedokážu dohodnúť na spoločnej farbe okenných rámov.
- Viacerí moji známi mi chválili detoxikačný prístroj, ktorý využívajú na očistu organizmu od rôznych škodlivých látok, ktoré prijímame v potrave, vode, z ovzdušia a ďalších civilizačných vplyvov. Majú ho v bývalej elektrárni na poschodí v zdravotníckom zariadení ILB. Rozhodla som sa ho sama vyskúšať, aby som vám nepredávala mačku vo vreci. Bola som prekvapená, koľko nečistôt obsahuje náš organizmus. Môžete sa o tom sami presvedčiť, vyplavujú sa totiž do vaničky s vodou počas 25- minútovej procedúry. A vy žasnete, ako sa čistá voda pred vašimi očami mení na tmavú zašpinenú tekutinu. Pripomenulo mi to vysávač vodník, z ktorého keď vylievate obsah, tiež nechcete veriť, koľko špiny sa zmestilo do vášho koberca.
- Učitelia ZŠ sa sťažujú na nedostatok učebníc pre žiakov. Napr. učebnicu Slovenský jazyk pre deviatakov dostali len pred pár dňami, niektoré učebnice nedošli vôbec. Chyba je v nakladateľstvách, ktoré nestačia tlačiť množstvá učebníc, na ktoré majú od MŠ objednávky, a tak na začiatku 21. storočia učíme „moderne“ – bez základnej pomôcky, akou je učebnica.
- O niekoľko týždňov, veríme, sa aj v našom meste ohlási jar. A my budeme väčšmi pociťovať potrebu lavičiek. Aj o tom sa zmieňujú občania nielen našej Budovateľskej ulice. Lebo my už, chvalabohu, lavičky máme. Až štyri a je z nich vytvorené pekné sedenie. Podobné sedenia by sa hodili na každú ulicu mesta na príjemné susedské posedenia. Viem si predstaviť podobné umiestnenie pri knižnici, pozdĺž Radomky na Družstevnej ulici a inde. Ocenili by si ich nielen starší, chýbajú aj mladým.

Alžbeta Škurlová

Oslovili sme

p. Jána Hlibokého, ktorý zastrešuje činnosť aktivačných prác v meste.

Máme za sebou rok 2007, vstupujeme do ďalšieho roka.

Ako sa zapojili zamestnanci v rámci aktivačných prác do činností v meste, čo konkrétne vykonávali, aké sú kritériá ich prijímania do práce?

Koľkí sa podieľali na činnosti v roku 2007?

Aká je perspektíva pre nadchádzajúci rok 2008?

S ktorými prácami sa počíta v blížiacich sa jarných mesiacoch?

Ako by ste hodnotili prácu jednotlivých pracovníkov?

Čo pozitívne by ste chceli vyzdvihnúť u svojich zverencov, aké sú Vaše konkrétne skúsenosti s nimi?

Kto Vám pomáha organizovať prácu aktivačných zamestnancov?

V roku 2007 bolo zapojených 120 ľudí, ich počet postupne klesal na 110.

Kritériá na prijatie tvoria tieto podmienky:

1./ byť nezamestnaný

2./ byť evidovaný na Úrade práce soc. vecí a rodiny

3./ uchádzač musí byť v hmotnej núdzi, aby mohol získať finančnú čiastku za vykonávanú aktivačnú činnosť.

Počas roka 2007 sme sa zameriavali na čistenie mesta, zimnú údržbu, pomocné práce – na ZŠ v kuchyni, pomocné práce pri upratovaní ZŠ, služby v mestskom WC. Ďalej sme sa podieľali na likvidovaní TKO a triedení plastov. Pracovníci vykonávali aj rôzne natieračské práce - zábradlia, lavičky, dopravné značky, tribúny. Zamerali sme sa na vývoz odpadu, kosenie trávy, hrabanie lístia.

Rozobrali sme chodník na Dukelskej ulici smerom na Svidník, kde sme zachránili materiál (dlažbu) v hodnote niekoľko 100 tisíc Sk, ktorý sa využije pri stavbe ďalšieho chodníka v meste. Podieľali sme sa na úprave všetkých športovísk. Náplňou našej práce bolo aj orezávanie stromov, čistenie priekop, výrub stromov a kríkov. Vykonávali sme pomocné práce pri rekonštrukcii mestských budov a budov, ktoré sú v majetku mesta. Podieľali sme sa na úprave nádvorí CVC, pri dokončení úprav telocvične ZŠ, dokončení kanalizácie na Kukučínovej ul., robili sa ručné výkopové práce vo veľmi zložitých podmienkach. Podieľali sme sa na príprave všetkých kultúrnych a spoločenských podujatí v meste (príprava tribún, aparatúry, prostredia, upratovanie).

Od roku 2004 je sústavne prínos aktivačných prác v hodnote okolo 100-tisíc mesačne, toľko mesto ušetrí zo svojho rozpočtu.

V rámci aktivačnej činnosti boli postupne nakúpené stroje – kosačky, miešačky, centrála, vrtačky, zbíjačka, ponorné čerpadlá v hodnote vyše 320 – tisíc Sk, k tomu patrí náradie na denné používanie, ktoré po ukončení prác zostávajú v majetku mesta.

Veľkým prínosom je tiež získavanie pracovných návykov účastníkov aktivačných prác, teda nielen konkrétne finančné zisky. Príchod do zamestnania je na veľmi dobrej úrovni, horšie je to s dodržiavaním pracovnej doby, s tým majú organizátori čo robiť.

Rád by som pochválil najmä starších pracovníkov, ktorí už v minulosti pracovali v podnikoch, sú zodpovednejší, zručnejší, majú iný prístup k práci všetkých druhov. Samozrejme sú medzi nimi aj šikovní mladí ľudia, ktorí by sa uplatnili na trhu práce, ak by dostali príležitosť pracovať. S aktivačnými prácami počítame aj v roku 2008. Začneme so 110 ľuďmi, ktorí odpracujú po 10 hodín týždenne. V práci sa striedajú v 5-hodinových zmenách.

Zameriame sa na zimnú údržbu, prípravu ľadovej plochy na ihrisku, upratovanie mesta, kosenie parkov a na všetky práce, ktoré budú aktuálne potrebné v meste a my budeme schopní poskytnúť na ich vykonanie vhodných ľudí.

Na aktivačných prácach sa podieľajú koordinátori – p. G. Maliňáková – administratívne práce, p. F. Onufer, P. Švač, J. Kočiš, ktorí organizujú prácu ľudí v teréne.

Chcel by som sa im poďakovať za minuloročnú prácu, za trpezlivosť, ktorú mali pri práci s ľuďmi a zaželať im veľa zdravia, úspechov a vytrvalosti pri práci s ich zverencami.

Rozprávala sa A. Škurlová

RODÁCI

Na pôdu Giraltoviec sa po desaťročiach strávených mimo svojho rodiska vracia náš rodák MUDr. Ladislav Ľuník. Jeho meno nám nie je neznáme, veď tu žije jeho blízka rodina, dobré chýry o jeho práci k nám prichádzali z nášho bývalého okresného mesta v uplynulých rokoch. Ponúkli sme mu priestor na stránkach nášho Spravodajcu, aby sme Vám, našim čitateľom, priblížili MUDr. L. Ľunika odborne i ľudsky, jemu zasa dali možnosť predstaviť sa giraltovskej verejnosti.

Návrat domov po dlhých rokoch je vždy spojený so značnou dávkou nostalgie. Vynárajú sa spomienky, vracajú sa k nám dávno zabudnuté príhody. Aké sú vo Vašich spomienkach Giraltovce detstva a mladosti, školských a študentských rokov?

V Giraltovciach som sa narodil a prežil celé svoje detstvo až do 18 rokov, keď som odišiel na vysokú školu.

Giraltovce sa za toto obdobie značne zmenili, stali sa pekným, moderným mestečkom. My sme bývali na „varošu“, teraz sú už všetky domy zbúrané. Tam bolo pekné detstvo. Veľa kamarátov, hry na vojakov na židovskom cintoríne, kúpanie v rybníku a v Topli, prvé lásky. Počas školských rokov som bol bubenikom a zaskakoval som vo viacerých hudobných skupinách. Čo sa týka športu, hrával som súťažne stolný tenis za Giraltovce. To sú krásne spomienky, na ktoré sa nedá zabudnúť.

Na hranici dospelosti zvyčajne opúšťame svoj domov, aby sme získali vzdelanie, zabezpečili si svoju ďalšiu existenciu. Ako sa vyvíjal Váš život po odchode z Giraltoviec, ktoré bolo Vaše prvé pôsobisko ?

V roku 1975 som ukončil štúdium na lekárskej fakulte v Košiciach a nastúpil som na interné oddelenie NsP v Krompachoch. Ešte v tomto roku som bol preložený na gynekologicko - pôrodnické oddelenie do Gelnice, kde som pracoval do roku 1981. Po šiestich rokoch práce sek. lekára som prišiel pracovať do NsP Bardejov, kde som pracoval doposiaľ.

Čo pre Vás znamenala práca v bardejovskej nemocnici, ktorá mala poväčšine veľmi dobrý chýr, bola známa svojimi lekármi s výbornými profesionálnymi schopnosťami. Aké miesto ste si našli v tíme spolupracovníkov?

V Bardejove som pracoval vyše 26 rokov, stále v nemocnici na oddelení. V predchádzajúcom období som pracoval aj ako námestník riaditeľa nemocnice. Posledných 4,5 roka ako primár ženského oddelenia.

Nachádzali si k Vám cestu aj Vaši rodáci, resp. rodáčky z Giraltoviec? Čo znamená pre lekára stretnutie s ľuďmi, ktorí sú z jeho rodného kraja a s dôverou hľadajú uňho pomoc či radu?

Stále som mal dobrý pocit, keď za mnou prišli rodáci z Giraltovcie a mohol som im pomôcť. Za tých 33 rokov práce v nemocnici to boli stovky pôrodov a operácií, niekedy iba rady alebo bežné vyšetrenia. Bol som hrdý, že som Giraltovcan, a málokedy sa to zaobišlo bez spomienok na detstvo a školské časy

Ste lekár - gynekológ. Je to jedno z najzodpovednejších, ale iste aj najobľúbenejších odvetí medicíny. Ved' okrem chorôb prežívate so svojimi pacientkami tú najradostnejšiu udalosť – príchod nového človeka na svet. Čo pre Vás osobne táto špecializácia znamená ?

Byť lekárom – gynekológom, ako hovoríte, je naozaj krásne povolanie, ale aj veľmi náročné a zodpovedné. Počas svojej praxe som zažil veľa slz šťastia, ale aj smútku. Niekedy, akokoľvek sa snažíte urobiť pre pacientku a jej dieťa všetko, ale osud môže rozhodnúť ináč a Vy už nemôžete nič urobiť. Našťastie takých prípadov nebolo veľa, ale ostávajú v pamäti.

Po rokoch prichádzate do nášho mesta s cieľom žiť a pracovať tu, vo svojom prostredí. Aké rady by ste chceli tlmočiť svojim budúcim pacientkam ?

Viete, pomaly prichádza čas, aby som sa pozrel za seba, ale aj pred seba. Rozhodol som sa po 33 rokoch zanechať náročnú prácu na oddelení a venovať sa práci na gynekologickej ambulancii. Ani chvíľu som neváhal nastúpiť na ambulanciu v Giraltovciach, vo svojom rodisku. Chcel by som zúročiť svoje dlhoročné skúsenosti a pomáhať ženám tu v Giraltovciach. Ženský organizmus je výnimočný nielen vo svojej kráse, ale aj v náchylnosti na niektoré zákerné ochorenia. Napr. rakovina prsníka je na 1. mieste rakovinových ochorení ženského tela a hneď na 2. mieste je zo všetkých zhubných ochorení u ženy rakovina krčka maternice. A tu je miesto, ako týmto ochoreniam predísť. Čiže na 1. mieste je prevencia – preventívne gynekologické prehliadky, pri ktorých sa môže zachytiť počiatočné štádium ochorenia, a potom vyhlíadky na definitívne vyliečenie sú naozaj vysoké.

Každá dospelá žena má zo zákona nárok na preventívnu gynekologickú prehliadku 1-krát ročne zdarma. Naša ambulancia je vybavená novým moderným a výkonným ultrazvukovým prístrojom, ktorým okrem iných vyšetrení sa práve tieto zákerné ochorenia dajú diagnostikovať. Preto chcem odkázať svojim budúcim pacientkam, aby nepodceňovali preventívne gynekologické vyšetrenia a aspoň raz do roka ho absolvovali. Ambulantná gynekologická starostlivosť spočíva aj v diagnostike a liečby rôznych gynekologických ochorení a v starostlivosti o budúce mamičky.

Kde Vás budú môcť Vaše budúce pacientky vyhládať a v ktorých dňoch im budete k dispozícii ?

Pracujem na gynekologickej ambulancii Polikliniky Giraltovcie ILB s.r.o., Fučíkova 371, /bývalé elektrárne/, denne od 8,00 – 14,00 hod.

Lekári sú zvyčajne veľmi zaneprázdnení ľudia, súvisí to s neustálym vzdelávaním, nočnými službami. Nachádzate si čas aj na osobné záujmy ? Čím si vyplňate voľné chvíle ?

Samozrejme, práca lekára je celoživotné štúdium, absolvovanie seminárov, konferencií a zjazdov. Teraz už budem mať viac času venovať sa tejto činnosti, ale aj mimopracovnej činnosti. Rád cestujem, plávanie je moje hobby, ako športový fanúšik fandím každému športu, hlavne futbalu.

Prichádzate k nám z Bardejova, mesta, ktoré bolo vždy známe svojim živým kultúrnym, spoločenským i športovým životom. Predpokladám, že ste počas návštev príbuzných mali možnosť vnímať aj túto stránku nášho mesta. Na čo konkrétne sa tešíte, do ktorých mimopracovných činností sa prípadne chystáte zapojiť ?

Čas ukáže ,do ktorých mimopracovných činnosti sa zapojím. Zatiaľ mám ponuku vykonávať funkciu lekára giraltového futbalového mužstva.

Čo bolo Vaším životným krédom, ktorým ste sa riadili, resp. riadite vo svojom živote?

Mojím krédom bolo a je „Pomôž iným, lebo aj oni pomohli tebe.“ Už v detstve som bol 4-krát operovaný a vtedy som si povedal, že budem lekárom, aby som mohol naplniť svoje krédo.

Ďakujem za rozhovor i za Váš čas v mene našich čitateľov. Za všetkých Vám chcem zaželať, aby Váš návrat na rodnú pôdu znamenal pre Vás ľudsky i profesijne veľa pozitívnych skúseností. Želám Vám veľa energie a elánu pri Vašich giraltovskejších začiatkoch. Nech si tu čím skôr zvyknete, nájdete si tu okruh dobrých známych i priateľov a priaznivé podmienky na sebarealizáciu.

Alžbeta Škurlová

ŽIJ Ú MEDZI NAMI

Naše mestečko je malé, no život v ňom prúdi rýchlym tempom, každý, kto sa snaží, nájde si svoje miesto. Veď život sa nám otvára priamoúmerne našim snaženiam, nie vždy a nie hneď, ale náš čas raz príde. Pani MARGITA KMECOVÁ žije svoje dni s úsmevom, dobrá nálada patrí k nej. Radosť v očiach a šibalská odpoveď ju robia človekom, pri ktorom sa každý rád zastaví a na chvíľku pookreje v príjemnej ľudskej atmosfére., lebo takéto fluidum vyžaruje. Fluidum obyčajného ľudského dobra a porozumenia.

Pani MARGITA KMECOVÁ sa narodila 8. februára 1938 tu v Giraltovcích v roľníckej rodine. Štyri roky navštevovala základnú školu a tri roky meštianku, po jej ukončení sa za ňou brány školy zavreli, otvorila sa životu, on sa stal jej učiteľom. Ako mladé dievča pracovala doma, roboty na gazdovstve je vždy neúrekom, no šikovnosť jej nikdy nechýbala, podarilo sa jej pracovať aj v mliekarni, kde zapisovala odber mlieka. Vždy sa dobre cítila medzi ľuďmi, a tak sa zamestnala v Teve, bol to malý závod v Parku mieru, kde sa šili uniformy pre vojsko. Po vzniku kožiarskeho závodu v našom meste sa on stal jej pracoviskom, tam šila kabely, rukavice okolo 30 rokov až do svojho dôchodku. Na tento čas spomína s radosťou, v kolektíve sa výborne cítila, bola obľúbenou kolegyňou aj spolupracovníčkou, dodnes ju tešia spoločné stretnutia, spomínajú na spoločne prežité roky strávené v dobrej nálade a v ľudskom porozumení. Je to tá najlepšia výpoveď o človeku a jeho povahe. Niektorí sa na život mračí, iní je slnečným človekom. Pani MARGITA KMECOVÁ žiari energiou a svetlom, jej povaha je presne taká, živá, dynamická, jej deň nemá nikdy dosť hodín.

Plná elánu nezaváhala ani v mladosti, rozhodla sa kráčať životom spolu s manželom už ako 19-ročná, manžel ONDREJ KMEC pochádzal z Okružleho, no pracoval na Vojenskej správe v našom mestečku. Postupne si postavili rodinný domček a vychovali dve deti, žili svoj život v radoostiach aj starostiach všedných dní. Ťažká rana však zasiahla aj ich rodinu, život často rána ťažkou bolesťou a neušetril ani pani MARGITU, v roku 1983 ju manžel navždy opustil, rozlúčil sa s ňou pomerne mladý, vo veku nedožitých 50 rokov. Bola to ťažká rana, dosť nečakaná, lebo choroba netrvala dlho, no čas je milosrdný, je lekárom všetkých bolestí. Prešli roky a pani MARGITA sa naučila žiť s dcérou a jej rodinou.

Dnes si užíva zaslúžený dôchodok, no jej prístup k životu je aktívny, ako človek činorodý nebola zvyknutá na pokoj na dôchodku, vždy chcela byť medzi ľuďmi, tak sa p. KMECOVÁ zapájala do činnosti v klube dôchodcov a postupne sa stala jeho vedúcou. Táto práca ju dnes naplňuje, teší ju a do činnosti v klube dôchodcov zapája aj svoju rodinu. Vedúcou v klube dôchodcov je už približne 7 rokov, majú svoj plán činnosti, 2- krát do roka organizujú

zájazdy za nákupmi, 2- krát výlet na kúpalisko. Nie vždy sa všetko podarí, ale hlavne, že sa zo spoločných akcií tešia a spomienky ich hrejú ešte dlho po skončení podujatia. V klube sa schádzajú 3- krát do týždňa, vždy popoludní, spolu hrajú karty, štrikujú, vyšívajú, pijú kávu, čaj, rozprávajú sa, spoločne oslavujú svoje sviatky. Vianočná a veľkonočná výzdoba v klube dôchodcov nás oslovuje už z diaľky, okná klubu nás upozorňujú na blížiace sa sviatky veľa dní dopredu. Je to dobré zariadenie, lebo starší ľudia sa tiež potrebujú stretávať a cítiť vzájomnú spolupatričnosť. V klube organizujú aj prednášky, na ktorých firmy prezentujú svoje výrobky a vítajú hlavne prednášky so zdravotnou tematikou. Stretávajú sa spolu aj vo sviatočné dni, ak sa vopred dohodnú, napr. na Silvestra pani MARGITA navarila kapustnicu a spoločne strávili silvestrovské popoludnie.

Jej veľkou láskou je aj les a miluje najmä kvety, mimoriadne sa teší, že vyhrala prvé miesto v pestovaní kvetov na výstave záhradkárov. Jej záhradka, hrá všetkými farbami, všade má plno kvetov, s láskou sa o ne stará, no rada sa s nimi podelí. Je aj vášnivou hubárkou, v sezóne chodí na huby každý deň, nedá si ujsť ani čas zberu malín, černíc a ostatných plodov lesa. Zbiera bylinky, suší ich a varí liečivé čaje. Človek má v živote robiť to, čo ho teší, a pani MARGITA všetko robí s láskou, oči sa jej smejú, život ju láska, lebo sa na neho usmieva. K 70 – tým narodeninám jej prajem, aby jej zdravie a nezlomný životný elán vydržali ešte veľa rokov, aby jej úsmev neschádzal z tváre a ešte veľa rokov rozdávala dobrú náladu ľuďom okolo seba.

Anna Mitaľová

Vážení rodičia!

V týchto dňoch ste prihlásili svoje dieťa do 1. ročníka základnej školy na nový školský rok 2008/2009. Vaše dieťa sa bude vzdelávať podľa nového školského zákona, ktorý sa v súčasnosti kompletizuje a pripomienkuje zo stránky rodičov, pedagógov a rôznych inštitúcií. S návrhom jeho zmien Vás oboznámim v nasledujúcom čísle tohto mesačníka. Vy si ho môžete pozrieť na internetovej stránke.

Dnes Vám predkladám poplatky týkajúce sa základného školstva a tiež jeden poplatok – sociálne štipendium - pre vysokoškolské štúdium.

Základná umelecká škola

Výška mesačného príspevku je vymedzená vyhláškou Ministerstva školstva SR:

- na 2 - 10 percent zo životného minima pri individuálnych (najmä hudobných) odboroch. Pri aktuálnom životnom minime 5 130 Sk to predstavuje sumu od **102,6 Sk do 513 Sk**. Školy reálne vyberajú v priemere 100 až 250 Sk mesačne.
- na 1 - 5 percent zo životného minima pri skupinových (výtvarných, tanečných či literárno-dramatických) odboroch, čo predstavuje sumu od **51,3 Sk do 256,5 Sk**. V praxi za tieto odbory platia rodičia približne 50 až 130 Sk mesačne.

Stanovené limity sú rovnaké aj pre prípravné ročníky, školy však za ne zvyčajne vyberajú menej ako za štandardné štúdium. Okrem uvedených poplatkov by rodičia mali rátať aj s príspevkami združenia rodičov školy. Tie sú ale dobrovoľné. Z týchto peňazí sa nakupujú predovšetkým učebné pomôcky.

Poznámka: Školy špecializované na hudobnú výučbu vyberajú o niečo vyššie poplatky ako tie, ktoré majú aj skupinové odbory.

Centrum voľného času

Výška mesačného príspevku je ohraničená vyhláškou Ministerstva školstva SR. Najnižšia suma, ktorú musia centrá mesačne od rodičov vyberať, je **50 Sk**. Horná hranica nesmie presiahnuť v súčasnosti **384,75 Sk** (ide o pevne stanovených 7,5 % aktuálneho životného minima pre jednu dospelú osobu 5 130 Sk).

Presnú sumu určuje zriaďovateľ školského zariadenia. Jej výška zohľadňuje náročnosť i charakter záujmovej činnosti. Príspevok sa uhrádza vopred, do 10. dňa v kalendárnom mesiaci. Mnohé centrá poskytujú zľavy, ak im dieťa odovzdá vzdelávací poukaz.

Kedy príspevok neplatíte

- ak rodič predloží riaditeľovi rozhodnutie o poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi, výška mesačného príspevku bude **0 až 50 Sk**.

Školská jedáleň

Výška platby nie je jednotne vymedzená a určuje ju zriaďovateľ školského zariadenia spolu s finančnými limitmi na potraviny na prípravu jedál. Ministerstvo školstva SR prispievalo v roku 2005 na každé hlavné jedlo sumou 20 korún a na doplnkové jedlo sumou 4 koruny.

Doplnkové pokrmy pre deti a žiakov, ako aj ďalšie hlavné jedlo alebo odlišné jedlá pre dospelých stravníkov, sa predávajú za ceny, ktoré v plnej miere pokrývajú všetky náklady na ich prípravu. Pri diétnej strave na základe odporúčania lekára uhrádza rodič rozdiel nákladov oproti bežnému jedlu.

Kedy neplatíte plnú sumu:

- v prípade, že dieťa dostáva [dotáciu na stravu](#), rodič platí za každé hlavné jedlo len 1 až 5 korún, pričom presnú výšku stanovuje zriaďovateľ.

Školský klub detí

Výška mesačného príspevku je ohraničená vyhláškou Ministerstva školstva SR. Najnižšia suma, ktorú môžu materské školy od rodičov vyberať, je **50 Sk**. Horná hranica nesmie presiahnuť v súčasnosti **384,75 Sk** (ide o pevne stanovených 7,5 % aktuálneho životného minima pre jednu dospelú osobu – 5 130 Sk).

Presnú sumu určuje zriaďovateľ školského zariadenia. Príspevok sa uhrádza vopred do 10. dňa v kalendárnom mesiaci.

Kedy príspevok neplatíte:

- ak rodič predloží riaditeľovi rozhodnutie o poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi, výška mesačného príspevku bude **0 až 50 Sk**,
- ak žiak navštevuje klub detí zriadený orgánom štátnej správy v školstve pri zdravotníckom zariadení.

Príspevok na čiastočnú úhradu nákladov v MŠ

Výška mesačného príspevku je ohraničená vyhláškou Ministerstva školstva SR. Najnižšia suma, ktorú môžu materské školy od rodičov vyberať, je **50 Sk**. Horná hranica nesmie presiahnuť **7,5**

percenta aktuálneho životného minima. Pri jeho súčasnej výške 5 130 Sk to predstavuje čiastku **384,75 Sk**.

Presnú sumu určuje riaditeľ školského zariadenia. Príspevok sa uhrádza vopred do 10. dňa v kalendárnom mesiaci.

Kedy príspevok neplatíte:

- ak rodič predloží riaditeľstvu materskej školy doklad o poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi,
- ak je dieťa umiestnené v predškolskom zariadení zriadenom orgánom štátnej správy v školstve pri zdravotníckom zariadení,
- ak má dieťa nariadenú ústavnú výchovu,
- ak má dieťa prerušenú dochádzku do materskej školy na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní z dôvodu pobytu v zdravotníckom zariadení alebo choroby, pričom v oboch prípadoch je nutné predložiť potvrdenie od ošetrojúceho lekára.

Sociálne štipendia

Cieľ

Prístupniť vysokoškolské štúdium aj pre študentov zo sociálne slabších rodín.

Kto má nárok

Každý študent prvého štúdia v dennej forme vysokej školy na Slovensku, ktorý má na území SR trvalý pobyt, ak neprekročil štandardnú dĺžku štúdia a mesačný príjem jeho rodiny nie je vyšší ako hranica príjmu stanovená na základe životného minima. Nárok nemá študent v tretom stupni vysokoškolského štúdia (PhD.).

Výška:

- maximálne 6 000 Sk mesačne, ak žiadateľ študuje v mieste bydliska,
- maximálne 7 200 Sk mesačne, ak žiadateľ študuje 30 a viac kilometrov od miesta bydliska,
- minimálna suma je 300 Sk mesačne.

Výška sociálneho štipendia je naviazaná na sumy životného minima. Ak sa zvýšia, automaticky porastú aj sociálne štipendia.

Čo musíte urobiť:

- podať si na študijnom oddelení alebo podateľni príslušnej fakulty žiadosť o priznanie sociálneho štipendia,
- žiadosť môžete dostať na študijnom oddelení alebo si ju môžete stiahnuť z internetu,
- k žiadosti musíte priložiť doklad o výške príjmu (tlačivo na výpis z daňového priznania si môžete stiahnuť) a o rodinnej situácii - ostatných deťoch, manželstve atď.,
- štipendium sa žiadateľovi poskytne od prvého dňa mesiaca, v ktorom o podporu požiadal.

Mgr. Jozef Kozák
odb. zam. ŠÚ

AKO TO VIDÍM JA !

Na základe dohody medzi UPSVaR Bardejov a OZRO-RK Giraltovce sa občianske združenie rómskych občanov zaviazalo vykonávať menšie pracovné služby pre mesto Giraltovce v roku 2007.

Uchádzači o zamestnanie /UoZ/ v aktívnej činnosti /AČ/ prevádzali tieto práce:

- úprava a čistenie ulíc a verejných priestranstiev
- likvidácia TKO a divokých skládok, úprava terénu
- kanalizácia a prívod pitnej vody
- pomoc pri výstavbe soc. bytov – úprava terénu

- pomoc pri rekonštrukcii židovského cintorína
- pomoc pri výstavbe oporného múru na mestskom cintoríne
- ďalšie práce na základe požiadaviek MsÚ

Celková výška nákladov bola 313 000,- Sk.

Kvalifikovaná hodnota vykonaných prác za sledované obdobie pri hodinovej mzde 43,70 Sk je 685 216,- Sk. UoZ odpracovali 15 680 hodín za obdobie od 1.6.2007 – 31.12.2007.

Celkovo môžeme hodnotiť AČ ako významnú pomoc pre rómske etnikum, ale aj naše mesto. Veľa UoZ si osvojilo pracovnú morálku a pracovné návyky potrebné na získanie stáleho zamestnania, čoho dôkazom je aj to, že ak v rokoch 2004-2006 sme mali v priemere 85 UoZ, tak v roku 2007 to bolo v priemere 56 UoZ, ktorí bolo zaradení do AČ v rámci OZRO-RK. Stále zamestnanie získalo v priemere 20 UoZ.

Som presvedčený, že finančné prostriedky, ktoré boli vynaložené na aktivačnú činnosť za rok 2007 v hodnote 313 6000,- Sk, neminuli svoj účel, lebo ekonomický prínos pre naše mesto činí 371 616,- Sk a kvantifikovaná hodnota 685 216,- Sk. O tom, či je to dost, alebo nie, rozhodnú kompetentné orgány.

Z môjho hľadiska by sa v AČ malo pokračovať aj naďalej. Aktivačná činnosť, to je veľký prínos pre rómske etnikum nielen z finančného hľadiska, ale je prínosom pre ľudí, ktorí ešte nikde nepracovali a tu získavajú pracovné návyky, a tým aj dôveru v seba samého, lebo práve to rómskemu etniku chýba.

Aktivačná činnosť je prínosom aj pre naše mesto, nehovoriac o tom, že každý sa cíti lepšie, keď sa poprechádza po čistých uliciach a keď vidí naše mesto také, aké by malo byť.

Tak to vidím ja!

Jozef Cina

STRETNUTIE PO ROKOCH

Každá základná škola odchová za roky svojho trvania veľké množstvo mladých ľudí, ktorí sa rovno z jej brán rozbehnú do života a možno si mnohí z nich aj pomyslia, že by ju už najradšej nikdy viac nevideli. Ale roky bežia, oni ukončia ďalších pár rokov štúdia, založia si rodiny a prežívajú svoje dennodenné radosti i starosti, čo prináša život.

Niekedy po dlhých rokoch sa náhodou stretnú dvaja z nich, zväčša ženy, a po krátkom spomínaní na šťastné školské roky, na tú a tú spolužiačku, o ktorej už dlho nič nepočuli, padne skvelý návrh: Nedáme si stretávku? Veď sme sa už tak dlho nevideli!

Takýto skvelý nápad skrsol aj v hlavách dvoch podnikavých žien, ktoré pred 27 rokmi šťastne ukončili Základnú školu v Giraltovciach. Slovo dalo slovo a už sa naplno rozbehla príprava trochu netradičného stretnutia bývalých žiakov, ktorí si chceli v príjemnom prostredí pospomínať na veľa udalostí, čo ich kedysi naplňali jednoduchým pubertáckym šťastím, vidieť, ako po rokoch vyzerajú ich bývalé lásky.

Pár dní pred koncom odchádzajúceho kalendárneho roka - presne 28.decembra 2007– sa vo vinárni reštaurácie Slovan na námestí začali schádzať účastníci tohto milého podujatia. Organizátorky ešte doladzovali posledné úpravy, a potom už s úsmevom na tvári vítali pozvaných.

Mala som tú česť, že ako bývalá triedna učiteľka týchto žiakov som bola čestným hosťom spolu s pani učiteľkou Dreveňákovou, ktorá ich učila na prvom stupni základnej školy. Ona bola tá, čo ich naučila čítať a písať prvé písmenká, uviedla ich do tajov matematiky, viedla k láske k svojej rodine i našej krajine. My ostatní sme potom na týchto základoch budovali ďalej na druhom stupni a rozšírili

sme ich vedomosti z ďalších vedných odborov. Hádám sme odvedli dobrú prácu, keď aj po rokoch túžia niektorých z nás opäť stretnúť.

Neveľkou miestnosťou vinárne sa ozývali radostné výkriky zvitania, veselý smiech a hlučný hovor. Všetci sa úctivo zítali s nami, triednymi učiteľkami, posadili si nás na čestné miesta, a potom si už vytvárali skupinky podľa toho, s kým sa túžili čo najviac porozprávať, doplniť informácie za dlhé roky odlúčenia. Ženy vyťahovali z kabeliek obálky s fotografiami svojich manželov a detí a s hrdosťou im vlastnou ich ukazovali nielen nám, ale aj svojim bývalým spolužiakom. Aj niektorí muži sa popýšili svojimi ratolesťami, no viacerí akosi na túto maličkosť trošku pozabudli. Každý z nich však v krátkosti priblížil svoje životné udalosti za tých skoro 30 rokov, porozprával o potomkoch, o svojich pracovných úspechoch. Samozrejme, že sa to opäť neobišlo bez úsmevných poznámok, vtipných komentárov k povedanému. Vládla tu jednoducho úžasná priateľská atmosféra, ktorá všetkých veľmi zbližovala.

Po veľmi chutnej večeri pokračovala veselá debata. Skupinky sa trochu obmenili a aj my s pani Dreveňákovou sme dali kolovať naše po dlhé roky opatrované fotografie týchto dospelých ľudí z čias, keď ešte boli len malými školáčikmi, trochu neskôr vážnejšími školákmi. Opatrujem si s láskou aj mnohé maturitné oznámenia, ktoré mi viacerí z nich potom zaslali. Z čierno-bielych záberov na nás hľadeli detské tváričky sústredené na fotografovanie či na tanečné vystúpenie k akémusi podujatiu, ale aj usmievané tváre maturantov, čo sa chystali smelo vykročiť do života. My sme komentovali ich premenu na krásne, sebavedomé mladé ženy a úspešných, hrdých mužov. Srdcia sa nám napĺňali radosťou a hrdosťou z toho, že aj my sme svojou troškou prispeli k ich životným úspechom.

Nálada vyvrcholila, keď muži stiahli medzi nás mladého pána Majera s jeho čarovnou harmonikou zo spoločnosti, ktorá sa v hornej časti reštaurácie veselo lúčila s odchádzajúcim rokom. Teraz už vinárňou znel aj veselý spev ľudových piesní známych v tejto oblasti. Cítila som sa zrazu o celé roky mladšia, ich radosť zo stretnutia mi prenikala do srdca a v tej chvíli mi boli všetci takí blízki, akoby boli mojimi vlastnými deťmi. Bol to úžasný, neopakovateľný pocit.

Ale všetko v živote má svoj koniec a spolu s pani Dreveňákovou sme sa rozhodli, že sa v najlepšom rozlúčime a prijmemo možnosť odvieť sa spolu s jednou z účastníčok stretnutia až domov. Vybozkávali sme si všetkých, prijali úprimné želania dobrého zdravia a úspechov v novom roku, zaželali sme im to isté a s radosťou sme prijali pozvanie na najbližšie, teraz už okrúhle stretnutie o tri roky.

Na druhý deň som sa od hlavnej organizátorky dozvedela, že zábava pokračovala veselo ďalej, všetci sa cítili výborne a rozišli sa až nad ránom. Bolo to krásne ukončenie roku 2007.

Už teraz sa teším na chvíľu, keď sa s týmito mojimi úžasnými žiakmi opäť stretnem.

PaedDr. Eva Kamenčíková

KNÍŽNICA V ROKU 2007

Poslaním knižníc je zabezpečiť občanom prístup ku knižnému fondu knižnice, slobodný prístup k informáciám, ako aj k iným informačným zdrojom odborného, študijného, kultúrneho alebo záujmového charakteru. Mestská knižnica v Giraltovciach je kultúrnou inštitúciou, kde občania majú možnosť vypožičať si potrebnú literatúru na štúdium alebo na spríjemnenie voľného času. V mestskej knižnici sa ľudia stretávajú aj na kultúrno-vzdelávacích akciách, rôznych stretnutiach i zábavných a relaxačných podujatiach. Je to aj kultúrno-výchovné a informačné centrum v rámci regiónu, plní úlohu mestskej knižnice v meste pôsobenia, ale slúži aj pre celý giraltovecký obvod.

Naša mestská knižnica poskytuje základné a špeciálne služby. Základné služby knižnice sú absenčné a prezenčné výpožičky, predlžovanie výpožičnej lehoty a poskytovanie ústnych faktografických informácií. K špeciálnym službám knižnice patrí rezervovanie požadovaných dokumentov, medziknižničné výpožičné služby a informačná výchova. Používatelia našej

knižnice majú umožnený prístup k internetu prostredníctvom počítačovej techniky, hodinu denne, v rámci členského ročného poplatku v súlade s knižničným poriadkom Mestskej knižnice v Giraltovcich.

Stav knižného fondu k 31. decembru 2007 je 22 644 knižničných jednotiek, z toho odbornej literatúry 5 669, krásnej literatúry pre dospelých 10 124, náučnej lit. pre deti 600 a lit. pre deti a mládež 6 269 titulov kníh. Naši čitatelia majú možnosť požičať si absenčne aj prezenčne tieto periodiká: Pravda, Život, PC, Ethos, Mosty a Spravodajca nášho mesta.

V roku 2007 bolo vypožičaných 16 639 kníh, z toho odbornej lit. 1 768 kníh, z beletrie 5 196 titulov, z náuč. lit. pre mládež 1 700 a z krásnej lit. pre mládež bolo vypožičaných 6 013 kníh. Kniha a časopisy boli požičiavané aj prezenčne a prezenčných výpožičiek bolo 1 962.

V uplynulom roku bolo v zozname čitateľov zaregistrovaných 407 používateľov knižného fondu, ktorí knižnicu v priebehu roku navštívili 7 113 - krát. Naša knižnica je aj kultúrno-vzdelávacím strediskom, v roku 2007 bolo pripravených 21 kultúrno-výchovných podujatí, z toho 13 bolo zameraných na informačnú výchovu. Návšteva na týchto podujatiach bola výborná, zúčastnilo sa ich 545 žiakov a študentov. Značne vzrástol záujem o medzivýpožičnú službu, v rámci tejto aktivity bolo vypožičaných 50 titulov kníh, prevažne z vedeckých knižníc našej republiky.

Mestská knižnica v Giraltovcich je aj centrom stretávania sa ľudí na rôznych spoločenských akciách, pravidelne tu zasadá Redakčná rada Spravodajcu nášho mesta. V poslednom období sa návštevnosť knižnice značne znásobila, možnosť využívať internet je veľkým lákadlom pre deti, ale aj dospelých. Práca s internetom značne navýšila počet faktografických informácií poskytovaných našou knižnicou, v roku 2007 ich bol 1 254. Informácie sú doménou dnešných dní, verím, že táto možnosť verejného prístupu k internetu v rámci jednorázového členského knižničného poplatku prinesie úrodu v oblasti informovanosti obyvateľov nášho mesta.

Anna Mitaľová

O VĎAČNOSTI ...

„Som vďačný za špinavé okná, lebo ešte stále mám kde bývať.“ Som vďačný za ranné zvonenie budíka, lebo ešte stále žijem.“ Vypožičala som si tieto úvodné vety z rozhlasového vysielania, sú to vyjadrenia zástupcov registrovaných cirkví u nás obsahovo veľmi hodnotného. Áno, rezonovalo slovo vďačnosť v rôznych podobách a situáciách.

Máme celý rok pred sebou, celých 365 dní na to, aby sme ho využili hodnotne. Nikto z nás nemôže pridať ani hodinu k dobru, len rovnakých 24 hodín denne, aby ich múdro využil. Prajeme si pri stretnutiach dobrý deň, ale vzápätí doložíme – prepáč, nemám čas, ponáhľam sa, utekám tam a tam. Málo peňazí, zlé deti, vysoké ceny ... Aj to z nás urobilo viac sa sťažujúcich ako spokojných. Akosi zabúdame byť vďační, prevláda nevďačnosť. A tak všedné dni sú darom, slnko, teplo, bývanie samozrejmosťou.

Každé dieťa je vďačné za pekné slovo, pohladenie, povzbudenie, dotyk. Dospelý človek za uznanie, pozornosť, za prejavenu vďačnosť. Za prežitých 80 rokov človeku, ktorý celý svoj aktívny život prežil v našom meste a venoval ho ľuďom. Stačilo len pár viet v Spravodajcovi z vďačnosti, ale nestalo sa ... „Starším by sa to pripomenulo a mladším oznámilo.“ / Pri podobnej téme z pera redaktora/.

Stretla som si spolužiačku v Prešove, ktorá ešte s oveľa staršou kolegyňou smerovala na predvianočné stretnutie do školy, z ktorej obidve odišli do dôchodku. Vďačnosť, jednoduchá, prirodzená, ľudská. „Starším sa pripomenú, mladším oboznámia.“ Je to akési odovzdávanie

štafety medzi generáciami. Je prirodzené, že starší tú pomyselnú štafetu odovzdávajú mladším, po desiatkach odpracovaných rokov v prospech nášho mesta a ľudí v ňom ako radoví pracovníci či zodpovednosťou za zverené rezorty. Aj pre nich ostáva už len vďačnosť prejavovaná pozornosťou a prítomnosťou tam, kde sa bilancuje, jubiluje, hodnotí. A takými sú aj „narodeniny“ nášho mesta, na ktorých chýbali. Nehovorí zo mňa zatrpknutosť, ja na ňu naozaj nemám dôvod. Ja nie. Nie som izolovaná ani zabudnutá, potvrdzujem to svojou účasťou na diani v našom meste.

V januárovom čísle Spravodajcu na stránke Rodáci približuje MVDr. L. Sciranka vzácné stretnutie pri 90- ných jednej z významných osobností pôsobiacich v Giraltovciah. Je to už jeho druhý príspevok, ale z obidvoch cítiť úprimný záujem o jeho rodné mesto, spätosť s ním, i keď už dlhé roky žije v Prešove. „Vy máte taký časopis, a ja o tom neviem!“ Vyčítal mi ešte pred pár rokmi. Vypožičal si hneď celý ročník, a nebol to len on, kto mal podobné želanie.

„Udalosť, o ktorej sa chcem zmieniť, je pre súčasnú generáciu Giraltovciev možno nezaujímavá,“ píše v článku. A znovu je namieste pripomenúť rodákovi a mladším oboznámiť s Prof. MVDr. Dr.h.c. Pavlom Gamčíkom Dr. Sc. Naším rodákovi, ktorý podľa mnohých bol najväčšou osobnosťou, ktorá sa v Giraltovciah v 20. stor. narodila. „Takého sme my mali rodáka,“ zdôrazňuje.

Stačí len skonštatovať, prečítať a založiť, zobrať na vedomie? Vďačnosť aj hrdosť z našej strany by sa tiež mala prejavovať v konkrétnej a trvalej podobe a zachovať pre generácie, ktoré prídu po nás. Toto bol náš rodák.

M. Gazdičová

VÝSLEDKY PRÁCE KOMUNITNÝCH SOCIÁLNYCH PRACOVNÍKOV

V minulosti sme sa čitateľom mestského Spravodajca všeobecne predstavili a opísali našu činnosť. Dnes by sme Vám chceli porozprávať o konkrétnych výsledkoch dosiahnutých v predchádzajúcom období. Ako sme už spomínali, o našej práci si vedíme záznamy, z ktorých sa vypracúvajú štatistiky. Počas 17- mesačného pôsobenia aktivity prekročili číslo 500, pričom väčšia časť týchto aktivít bola zameraná na podporu a vzdelávanie detí, dospelých a detí predškolského veku. Zároveň dúfam, že sme prispeli k zvýšeniu úrovne dochádzky v našich školách. Tým, že pracujeme v teréne, poznáme potreby a životné podmienky ľudí v našej komunite. K mesiacu november sme v 437 prípadoch pomohli občanom v oblasti sociálnej integrácie, 373-krát v zlepšovaní kvality života, 168-krát v zapájaní do pracovného procesu a viac ako 150-krát v oblasti zdravia občanov a v ďalších sociálnych oblastiach.

S každým klientom pracujeme individuálne, a preto sa nemôžeme v tomto článku venovať konkrétnym prípadom vzhľadom na to, aby sme neporušili základné pravidlá našej práce, a to budovanie dôvery medzi nami a klientmi a diskretnosť. Oznámiť však môžeme, že v 21 prípadoch spolupracujeme s celými rodinami.

Keďže sme iba nováčikmi (v porovnaní s kolegami, ktorí robia terénnu sociálnu prácu vyše 6 rokov), neustále sa vzdelávame, aj keď našou najlepšou školou v práci je priamy kontakt s klientmi. Priamo v teréne sa snažíme pochopiť filozofiu slobodného života Rómov a iných sociálne vylúčených skupín, kde nie je základnou potrebou „mať a vlastniť, ale byť a jestvovať“. Popri ďalších programoch a projektoch fungujúcich v našom meste sa snažíme odstraňovať a predchádzať negatívnym javom spojeným so zlou sociálnou situáciou našich klientov. Tak ako každý, kto sa venuje terénnej sociálnej práci, aj my sme zistili, že táto

práca je hlavne o stálej podpore a povzbudzovaní. Ak chceme dosiahnuť, aby sa eliminovali rozdiely medzi majoritou a inými minoritami nielen v našom meste, ale v celej spoločnosti, mali by sme tieto menšiny podporovať aj naďalej. Každý človek, ktorému je v ťažkej životnej situácii poskytnutá pomoc v akejkol'vek forme, sa snaží vyjadriť svoj pocit vďaky. Tá sa v práci KSP prejavuje samorealizáciou a začlenením klienta do života spoločnosti.

Aj keď situácia v našej komunite je v porovnaní s inými na Slovensku dobrá, stále nie je postačujúca, nielen z pohľadu jej členov. Podľa môjho názoru Giraltovcanom Rómom prekáža hlavne ich postavenie v spoločnosti, preto by sme sa mali všetci snažiť odstrániť túto bariéru a vytvárať tak tolerantnejšie prostredie, kde predsudky strácajú zmysel.

Všetky tieto činnosti a aktivity sú „behom na dlhú trať“, a my sme iba na začiatku tohto dlhodobého procesu. Dúfame, že my alebo naši nasledovníci budú môcť pomáhať každému, komu chudoba prekáža.

Hana Hajdová
komunitná sociálna pracovníčka

IX. reprezentačný ples na Gymnázium v Giraltovcach

Je 11. január 2008, krátko pred 19. hodinou. Napriek večerným hodinám sú priestory Gymnázia v Giraltovcach rozsvietené, plné lesku v očakávaní najvýznamnejšej spoločenskej udalosti roka.

Do slávnostne upravenej budovy gymnázia postupne vchádzajú hostia – rodičia a iní priaznivci školy. Páni a dámy vo večerných róbach.

Atmosféra vo vnútri je naplnená očakávaním. Učitelia, ostatní zamestnanci a poverení študenti sú na svojich miestach. Hostí víta riaditeľ školy spolu s ďalšími pedagógmi. Čoskoro plesová sála, v našom prípade na nepoznanie zmenená telocvičňa, sa zaplnila.

IX. reprezentačný ples na Gymnázium v Giraltovcach sa mohol začať.

Nie je bežným zvykom, že sa škola otvára rodičovskej verejnosti s takou ústretovosťou. V našom gymnázium sa to stalo už takmer tradíciou. Už po deviatykrát sa školské priestory otvorili rodičom a inej verejnosti, aby sa aj takýmto neformálnym spôsobom vytvorili možnosti na užšiu spoluprácu školy s rodičmi, a tým aj na skvalitnenie práce nášho gymnázia.

Sme školou, ktorá sa vzhľadom na svoju veľkosť a počet žiakov zvykne označovať ako škola rodinného typu. Máme radosť, ak naši žiaci prichádzajú do školy radi, tešíme sa z ich výborných študijných výsledkov, ale aj z úspechov v predmetových olympiádach, recitačných či športových súťažiach, ktoré našu školu tak úspešne zviditeľňujú. Ešte väčšiu radosť máme z toho, ak sa k nám vracajú už ako vysokoškolskí študenti, či dokonca ich veľmi úspešní absolventi, ktorí na svoju starú školu nedajú dopustiť. Vracajú sa k nám ako k ľuďom, s ktorými prežili nezabudnuteľné študentské časy.

Sme presvedčení, že spoločné podujatia rodičov a zamestnancov školy robia naše gymnázium nielen prístupnejším verejnosti, ale umocňujú aj jeho rodinný duch.

Vďaka zohratému kolektívu zamestnancov a s podporou štedrých sponzorov nie iba z radov rodičov sa IX. reprezentačný ples rodičov a zamestnancov školy podarilo pripraviť opäť na vysokej spoločenskej úrovni.

IX. reprezentačným plesom Gymnázia otvorili zároveň zamestnanci školy spolu s rodičovskou verejnosťou plesovú sezónu v Giraltovcach v roku 2008.

Okresné kolo súťaže Šaliansky Mat'ko po druhýkrát na Gymnáziu

Už po druhýkrát poveril Krajský školský úrad v Prešove Gymnázium v Giraltovciach organizáciou okresného kola súťaže v prednese povestí Šaliansky Mat'ko. V tomto roku sa uskutočnil už jej XV. ročník.

Tohtoročné okresné kolo sa uskutočnilo 16. januára 2008. Súťaže sa zúčastnilo 15 žiakov základných škôl z okresu Svidník a Gymnázia v Giraltovciach, ktorí súťažili v 3 vekových kategóriách.

Organizátori – Predmetová komisia SJ a literatúry, ktorú zastupovali Mgr. Marta Lehetová a PhDr. Blanka Vaľovská, vytvorila také podmienky, aby mohla súťaž prebehnúť nerušene a v príjemnom prostredí.

Výsledky v jednotlivých kategóriách boli nasledujúce:

1. kategória:

1. miesto – Alexandra Brajová, ZŠ Mestisko
2. miesto – Terézia Husárová, ZŠ Komenského, Svidník
3. miesto - Nikola Bakalárová, ZŠ Kračúnovce
3. miesto – Anna Varcholová, ZŠ Ul. 8. mája, Svidník

2. kategória:

1. miesto – Silvia Štrusová, Gymnázium Giraltovece
2. miesto – Natália Blašková, ZŠ Mestisko
3. miesto – Ivana Facáková, ZŠ Ul. 8. mája, Svidník
3. miesto – Tímea Harvilová, Spojená škola, Svidník

Čestné uznanie – Martin Hirňák, ZŠ Giraltovece

Čestné uznanie - Kristína Kaňuchová, ZŠ Kračúnovce

3. kategória:

1. miesto - Veronika Strončeková, Gymnázium Giraltovece
2. miesto - Mária Čabalová, ZŠ Kračúnovce
- 2.miesto - Lenka Rogul'ová, ZŠ Giraltovece
- 3.miesto – Kristína Rodáková, Spojená škola, Svidník
- 3.miesto – Lenka Jurkovová, ZŠ Ul. 8. mája, Svidník

Vítazi jednotlivých kategórií postupujú do krajského kola súťaže v Prešove.

Stužková

Som dieťa. Dievčatko so zelenou stužkou. Aj napriek tomu moja telesnosť s dušou v objatí prešla obrovskými zmenami. Motýlik už oficiálne nenesí detské krídla. Ale má pred

sebou ešte mnohé nepoznané lúky a kvety. Blíži sa čas, keď bude lietat' sám. Čo ak nerozozná mäsožravý druh? ...

Mala som na sebe krásne šaty – vtedy ... Pohl'adom som hľadala vás, drahí rodičia. Chcela som, aby ste sa na mňa pozerali, aby ste mali zo mňa radosť. Keď som uvidela váš úsmev, bol to úžasný pocit.

Pamätáš, oci, ako sme spolu tancovali ... Mami, bola si taká pekná. Najkrajšia zo všetkých. Keď som ťa pozorovala v tanci s ockom, bola som naozaj šťastná. Obaja ste sa smiali, obaja ste vyzerali tak zaľúbene ...

Pomaly prichádzajú. Princovia a princezné. Obdivujem ich, mám ich rada, spomínam ...

Teba som ľúbila, ty si bola kamarátka v dobrom i zlom, ty si ma vždy rozosmiala, ty ... Som poctená, že som mohla pozorovať, ako sa rozvíjate.

Podťe, chcem vás všetkých objímať. Smejme sa spolu, spievajme. Chyťme sa za ruky a tancujme. Až kým neodbije poľnoc a rozprávka neskončí ...

Ivana Žížková, oktáva
Gymnázium Giraltovce

Zimný čas

Krajinka práškovým cukrom posypaná,
práve na zimu je nám daná.
Čiapka, šál a rukavice,
kráčam von do fujavice.
Snehuliaka postavím,
hneď si mrkvu pripravím.
Potajomky hrniec vezmem,
sadnem naň a už sa veziem.
Chvíľku trvá, kým ho spravím,
pri nikom sa nezastavím.
Na dvore už stojí nám
čudný biely snežný pán.

Nikola Juríková, sekunda
Gymnázium Giraltovce

MÔŽU ZA TO SOCHY ?

Expozícia (Úvod): Občana spravidla uspokojuje spravodlivé prerozdelenie fiškálnych zdrojov, ba tešia i rozumné investície, avšak prioritne sa dovoľáva ochrany a zveľad'ovania spoločného majetku. Predsa je to vec verejná, keď platí dane a poplatky. Kto sa ale nezúčastnil komunálnych volieb, z morálneho aspektu by síce nemal mať nárok byť nespokojný, nie to ešte ozývať sa, pokiaľ nejde o viac než legálny profit. Pravda, kvôli tieňu pochybnosti z korupcie a klientelizmu sa oprávnená nespokojnosť či búrlivý protest vari môže tolerovať vždy!

Epiteton (Prívlastok): Aj napriek všetkému alebo práve preto, ako sa u nás hovorí, kto ale bol ďalej než za „Chmeľovskú huru a Čepcovom, mnohým aktivitám na úseku správy majetku a niektorým investičným zámerom mesta o čo menej rozumie, o to sklamanejšie

vníma, ba s dešpektom prijíma. Veď búranie starých a ešte plne funkčných budov a zariadení spoločne s predajom lukratívnych pozemkov nemôže dlhodobu nahradiť pravidelné, ale stále príjmy do spoločnej kasy, o následnej efektívnosti v prospech občana ani nehovoriac.

Exkurzne (Vychádzkovo): Zdemolujeme budovu s jedinými lahôdkami rýchleho občerstvenia, ktoré pre ľudí v montérkach citeľne absentujú, a pritom sa na odpredaných parcelách povoľuje výstavba porovnateľná štylovo i priestorovo, no už menej účelovo. Veď hustotou „krčiem“ na m² či obyvateľa hádam budeme na poprednom mieste mielen v regióne, no obec Ladomírovú zo začiatku 20. storočia sme určite ešte nepredbehli – vtedy pri 111 usadlostiach mali 113 koncesii na prevádzkovanie tzv. čárd. Podobne z námestia deložujeme v rustikálnom slohu zriaďované butiky, ktoré všade inde v trhovom mechanizme plnia mimo zdravej konkurencie v terciálnej sfére aj spomínaný zdroj príjmov, trebárs známym židovským – aj keď menej, ale kvapká !

Endemicky (Vyskytujúce sa len u nás): Biť sa hrdo do prs za zásluhy utlmenia, v mylnom presvedčení až skoncovania s gemblerstvom práve zbúraním budovy bývalej predajne Kniha, keď herne s hracími automatmi rastú ako huby po daždi (bohužiaľ, skôr rušivo v blízkosti obytných zón), evokuje azda úbohú prízemnosť. Ba i likvidácia našej murovanej tribúny – dovtedy rarity, ktorú každoročne s istými nákladmi nahrádzame provizóriom – súčasná rarita, zaiste o niečom svedčí, veď budovy architektonicky i urbanisticky ladili so starou radnicou. O možnostiach ich využitia niet priestoru na polemiku, ale našincovi nostalgické spomienky na starú „smutnú víbu“ neraz pripomenú ne jeden úsmevný zážitok v príjemnom tieni letných horúčav či večerných relaxov v prítomí jej lavičiek. Možno i preto dnešná znudená mládež zamenila (vyhľadáva) lavičky (stoly) po zákutiach spomínanej hustoty – ďalšia rarita.

Entita /Podstata veci): No, čo už ? Daň doby. Pravdepodobne generačne garančná ! Už naši dedovia tvrdievali, čo jedno pokolenie nadobudne, ďalšie často ľahkovážne prešustruje. Keď sa nepredá, tak sa unáhle prenájme spoločný majetok, a potom riešime neraz prerastajúce problémy príkazmi, opatreniami a pod.

Exmplárne (Príkladne až výstražne): Spomeňme famózne ťažkosti s neplatičmi nájomného alebo s parkovacími priestormi v centre aj inde či zbytočné, až prehnané zásahy do vývesných propagačno – informačných tabúl. Naopak, recipročne (vzájomne) slobodným prejavom sú vyšliapané chodníky po trávnikoch mestskej zelene. A možno by stačilo použiť na neplatičov legálne páky, ponechať výber parkovísk na motoristoch a tabule na fantázii nájomcu. Predsa pestrosť je zmena a to je život. Slobodný a demokratický, bez obojstranne zaťažujúcich zákazov či nariadení atď.

Extrémne (Výstredne, zachádzajúc až do krajnosti): Nečudo, že poverený orgán pre správu majetku mesta popri inom rieši otázku, čo s budovou bývalého stolárstva pri ZŠ, kde až prílišnou horlivosťou podaktorí členovia tejto komisie len-len, že už nerozdelili nájomné byty, a pritom škole chýbajú priestory. Dokonca, bez preverenia skutkovej podstaty, komisionálne doporučiť pod cenu odpredaj stavebného pozemku, ktorý v skutočnosti (de facto) ani mestu nepatrí, balansuje na rozhraní kompetencie a arogancie. Aj prehnaná aktivita veľakrát škodí!

Exceletne (skvele uplatnené vedomosťami): Zaiste na hlavu postavené, keď oprávnený zástupca mesta odkáže vlastníkovi nehnuteľnosti, nech dokáže, že majetok (dokladovaný v grundbuche, liste vlastníctva a iné), nedajbože nedaroval im (!), lebo ich (?) iba len teší, že po novej registrácii parciel tieto patria (de jure!) magistrátu, aj keď sú na katastrálnom úrade zapísané z neznámych dôvodov neoprávnene. Keď to nedoriešila ani ROEP-ka, ľahko domyslieť, na či podnet ohúrenému nespokojencovi tento excelentne exponovaný expert verejnej samosprávy škodoradostne až bezohľadne verejne odporúčať riešiť kauzu občiansko-právnym súdom. A stačilo by len, aby vynikajúco uplatňujúci vedomosti postavený na zodpovedné miesto zbehlý odborník iba prezradil, na základe čoho sa má právo mesto tešiť

!?! I keď je dokázané, že dlhodobá poctivá verejná moc časom nudí, ak nenastúpia nekalé adrenalínové praktiky.

Evidentne (nepotrebné dôkazy): Mnohých občanov vari ani tak netrápi, že za nemalých finančných nákladov výstavba oporného múru pozdĺž chodníka popri štátnej komunikácii koncom jedného sa zdemoluje, začiatkom druhého volebného obdobia, ako skôr a predovšetkým, kde bude môcť zanechať epitaf – čiže náhrobný nápis svojim potomkom (nový cintorín). Nepresvedčí ani výhovorka, že mestu chýba architekt, lebo o čo menej ľudí vzrušuje ako belmo na oko pôsobiaca epochálna stavba autobusovej stanice, podľa jedného poslanca trefne pomenovaná Akropolou, podľa iných pripomínajúca modernejšiu stodolu, len ju obit' doskami, o to viac -(erí) už iba predovšetkým volajú po spravodlivejšom platení služieb za množstevný odvoz tuhého komunálneho odpadu namiesto na hlavu za rok znevýhodňujúcich každoročne zvyšujúcich paušálnych, pevne stanovených súm kvôli jednoduchšiemu účtovaniu.

Exaktne (vedecky presne): Produkcia odpadu je individuálne rôzna na hlavu (!) a pri rastúcich cenách (proporcionálne) ročne približne rovnaká na množstvo, ale kvôli frekvencii odvozu o polovičku lacnejšie na hlavu a rok u bytovkárov, ktorý ich týmto zvyhodňuje pred usadlosťami. Dnes, pri technickom pokroku a počítačovej ére nemal by byť problém zaviesť platby za odvoz smetí podľa vyprodukovaného množstva, veď merných jednotiek máme na výber habadej – trebárs litre s kilogramami či bushel (barrel) s hundredweightom alebo pre tých najstarších korce s opálkou, a samozrejme na divoké skládky fúriky ...

Eventuálne (Prípadne): V minulosti dobrým zvykom, dnes zo zákona povinnosť mesta jednorazovo pristaviť nákladný vyklápací kontajner v jednotlivých vytipovaných častiach v čase jarného upratovania pre ďalší netriediteľný odpad, lebo nie všetko sa vmestí do smetných nádob, čím by sa značne zamedzila tvorba divokých skládok na ešte známejších miestach. Preto neobstojí ani tvrdenie, že tieto služby sa prestali vykonávať nie tak kvôli (ne) rentabilnosti, ako skôr pre zneužívanie, keď ich vraj naplňali cudzí producenti smetia, ktoré dovážali autami.

Eskalačne (Navyše): Je pravda, ani nebolo kedy, do kontajnerov sa navozili organické odpady (konáre a tráva), ktoré v kúte záhrady by tvorili základ pre výrobu kvalitného kompostu. Ale videl som už aj to, že náš (ne)uvedomelý-(á) občan (ka) vo vreci na káre priviezol popol a tento rukami prekladal do popolnice pri bytovkách. Buď to vrece nemohol (la) dvihnúť, alebo popolom kamufloval, ale keby vedel, že drevený popol je najlacnejším a tiež hodnotným hnojivom do záhradky, určite by sa nebol unúval dráždiť (pohoršovať) bytovkárov. Nakoniec, takých ľudí táto esej ani neosloví!

Epidemicky (nákazlivo): Mimo krátkodobých výpadkov pitnej vody, vieme z akých príčin, oveľa viac trápia občanov nedomyšlené investície do opráv centrálnej kotolne, jednej z najdrahších výrobcov tepla na Slovensku, a práve preto sa už vlastníci bytových domov rozhodli zriaďovať vlastné lokálne kotolne, len udivuje, že s tým začalo najprv sídlisko s najkratším rozvodom pri najmenších stratách. No kvôli predpotopnému rozvodu tepla s veľkým percentom strát, nevyhovujúcemu komínu kotolne i menej efektívnemu ohrevu teplej vody (značné náklady na opravu), zdá sa, že sa mesto nevyhne budovaniu ďalších lokálnych kotolní ostatnými vlastníkmi bytových domov, a tomu nezabrání ani zriadenie neziskovej organizácie ZDRAVBYT, ktorej cieľom je zisk z prevádzania ďalších služieb využiť práve na investície do nákladnej renovácie starej spoločnej kotolne s alternatívnymi médiami výroby tepla. Pochopiteľne, prílišné straty teplovodov rozdeľované medzi užívateľov, len navádza k tomu, že Centrálnu kotolňu by azda bolo ekonomickejšie a občanmi viac prijateľnejšie prerobiť (prestavať) na krytú plaváreň!? Veď o vybudovaní kúpaliska sa u nás hovorí už od r. 1954, počnúc rozhodnutím bývalého ONV Giraltovce a súčasnosťou končiac.

Marginálne (okrajovo): Je pravda, že táto kritická úvaha môže aj pobúriť, ale na ospravedlnenie treba s uznaním dodať, že mesto sa aj rozvíja, aj buduje, aj žije. Pre ďalšie zviditeľnenie Giraltoviec by som poslancom len odkázal, aby neboli úzkoprší pri schvaľovaní kúpy auta pre primátora – trebárs AUDI či MERCEDESA, čím by transparentne vyzdvihli prospernosť mesta a uľahčili prísun subvencií alebo dotácií či iných zdrojov príjmu z Eurofondov – trebárs pre ďalší rozvoj vidieckeho turizmu, ekológie či zriadenie priemyselného parku.

Na chválu samosprávy treba tiež oceniť zníženie dane zo psov (poslanecký návrh), len absentuje obyčajové právo, odstúpiť túto daň koncovým usadlostiam ako odmenu za ustráženie zákazu tvorby divokých skládok.

Sneh zakryje všetko, okrem pravdy! V džungli zmätkov sa bezodkladne fyzicky prevedie inventarizácia majetku, čomu nasvedčuje skutočnosť, že sa konečne našla miešačka, ktorá bola niekoľko rokov azda z (ne) známých pohnútok zamurovaná, urobí sa poriadok motorového parku s príslušenstvom, ba možno sa nájdu i chýbajúce nákladné kontajnery. Ved' sa vraví, že nová metla dobre metie, len to zase netreba preháňať.

Ešte raz pod čiaru: Možno by bolo na osov, keby mestská polícia namiesto poštových služieb autom dostala k výbave bicykle, z ktorých by viac videli a počuli. A pomohlo by to aj peším občanom, keď by kvôli nechceným špinavým sprchám v centre mesta musela samospráva zvýšiť náklady na práce prostriedky uniforiem . Stačí len v nečase čakať na prechod od radomského mosta až po azylový dom, a zaručene by museli ísť na spoved'. Ba došlo by to azda i vyššie.

Epilóg (Záver): Slobodne a demokraticky volíme svojich kandidátov do zastupiteľstiev samospráv. Tí majú nielen právo schvaľovať nariadenia, prostredníctvom svojich výkonných orgánov riadiť chod mesta, ale i povinnosť načúvať hlasu ľudu.

Potom by hádam občan (ťahajúci vždy za kratší koniec) nemusel (mnohokrát kompetentným opitým mocou) dokazovať svoju nespokojnosť – trebárs VYVRŠENÍM sa na pamätníkoch: spisovateľovi chýba pero, doktorovi číslica narodenia a levovi časť ucha. Zatiaľ, zdá sa, že na tvrdý partizánsky kameň si ešte nik netrúfol!

Ešte P.S. V novom roku 2008 všetko všetkým všetkého naj ... praje sporadický prispievateľ Spravodajcu

Jozef Pantlikáš

V azylovom dome

V bývalom dome Pantlikášových našlo aj v uplynulom roku svoj dočasný domov 8 mladých ľudí vo veku 22-24 rokov, z nich sú 4 chlapci.

Po dosiahnutí plnoletosti opúšťajú detské domovy a buď sa nemajú kam vrátiť, alebo domov, z ktorého boli prevzatí do sociálnej opatery, už nezodpovedá ich predstavám o spôsobe života, a tak si dočasne volia azylové domy. Tu žijú, majú svoj ustálený denný režim, ranné vstávanie, upratovanie izieb i spoločných priestorov, sami si aj perú šatstvo i posteľnú bielizeň. Spoločne si pripravujú aj obedy či večere, ved' skúsenosť hovorí, že z jedného hrnca sa ľahšie a úspornejšie najedia aj viacerí. Pri obliekaní im pomáha charita, pokiaľ žijú len z dávky, neplatia za ubytovanie. A šetriť, to je ich údel, ved' sociálna dávka 1 750,-Sk nedáva veľké možnosti na rozhadzovanie. Ak sa zapoja do aktivačných prác v meste, je to niečo nad 3 000,-Sk, ale ani to nie je bohviečo. A tak sa niektorí snažia nájsť si prácu v zahraničí. Štyrom z nich sa to podarilo, pracujú v Čechách vo fabrike, trávajú tam 20-dňové turnusy, potom prichádzajú domov, do Giraltoviec. Zamestnanie v rámci aktivačných prác si našli aj

v práčovni DSS, pekárni, najnovší obyvateľ AzD má kvalifikáciu opatrovateľa, a tak sa pokúša nájsť si miesto v rámci opatrovateľskej služby. Stretávam ho denne v knižnici, kde pri internete trávi pravidelne svoj čas a z knižnice odchádza zakaždým s nejakou knihou.

Mladí obyvatelia AzD sem prichádzajú z detských domovov, kde je o nich postarané po každej stránke. Nie je to však život typický pre rodiny, kde každé z detí okrem rodičovskej lásky má aj istý diel povinností- pomáha s upratovaním, nákupmi, umývaním riadu, ukladaním vecí, na záhrade či pri starostlivosti o domáce zvieratá. V domovoch je to ináč-naješ sa, odovzdáš svoj tanier pri okienku a ďalej sa nestaráš- slovom, internátny život. A tak sa títo mladí ľudia v 18-ich rokoch ocitnú v reálnom živote bez potrebných pracovných návykov, sú hodení do vody a učia sa plávať. Ak ste sa učili plávať, iste viete, že najľahšie je to v rannom detstve, potom to už ide veľmi ťažko. A podobne je to s nimi.

Pracovníci AzD (sú traja a striedajú sa v pravidelných pracovných zmenách) konštatujú, že ich zverenci sa aj pokúšajú pracovať, chýba im však vytrvalosť, často po mesiaci-dvoch to vzdajú, keď treba pravidelne vstávať, vydržať 8-hodinovú prácu a mesiac počkať, kým za odvedenú prácu príde výplata. Tak dlho čakať, to sa im zdá priveľa. A tak často uprednostňujú pomocné práce, kde po vykonaní určitej činnosti hneď dostanú pár desiatok korún na ruku.

Tieto skutočnosti by si mali uvedomiť kompetentné úrady, ktoré organizujú spôsob opatery opustených detí, a uprednostniť formu rodinných buniek, kde je vychovávateľská dvojica v úlohe rodičov, deti tu tvoria rodinu, majú svoje povinnosti a tiež väčšie vzájomné citové väzby.

Človek by mal niekam patriť, mal by vedieť, že sa má kam vrátiť. Naši azyláci zopár rokov vnímajú Giraltovce ako svoj domov. Trávili tu spoločne aj tohtoročné Vianoce, prišli aj ich spoluobyvatelia z Čiech, zavítali k nim aj bývalí klienti AzD. Pri vianočnej večeri a koláčikoch, ktoré im doniesli zamestnankyňa AzD, mali sa chvíľu pocit domova, pocit, že k niekomu patria. Z mesta si na nich nespomenul veru nik. Mohli sme sa podeliť o dobroty, ktorých sme mali zaiste nadbytok.

Rozmýšľala som, čo sa stane s týmito mladými ľuďmi po dosiahnutí 25 rokov. Čakajú ich podobné charitatívne domy (jeden z nich vo Svidníku). Ich osud je neistý. A dnešná doba im neumožňuje zabezpečiť si bývanie z vlastných prostriedkov. Po nich tu prídu iní. Záujem je veľký. Aj teraz majú 2-3 žiadosti o pobyt (kapacita AzD je 12 klientov).

Je dobré, že máme ustanovizeň, ktorá sa postará o ľudí bez domova, a je zároveň zlé, že také ustanovizne sú vôbec potrebné. Bolo by krásne, keby každé dieťa malo starostlivých rodičov a stabilné, spoľahlivé miesto, ktoré môže nazývať svojím domovom. Kde ho naučia, že po dosiahnutí dospelosti sa začína život naplnený prácou a povinnosťami, že prirodzeným kolobehom života je v detstve lásku a starostlivosť prijímať, ale potom ten dlh lásky treba splácať svojim deťom a rodičom.

Alžbeta Škurlová

Čo nám predpovedá Lucia

Dni od Lucie do Vílie vraj pomôžu predpovedať počasie na ďalší rok. Treba len sledovať počasie 12 dní a tie vraj určia ráz počasia na jednotlivé mesiace. Zapísala som si priebeh týchto 12 dní a ponúkam vám, čo z nich vyplýva. Berte to s rezervou, lebo po prvé vládla inverzia, čo sťažovalo v našej nadmorskej výške posúdiť počasie reálne. Napr. barometer bol

počas väčšiny dní vysoko, zato slnka nebolo takmer vôbec. Ten vysoký tlak by predpovedal jasné počasie, zamračená obloha však presný opak. Po druhé, dnes už veľmi neplatia ľudové pranostiky, zasiahli sme do prírody tak nemilosrdne, že sa už nemožno na nič spoliehať.

Január by mal byť mierny, veterný, polooblačný, v závere so snehom.

Február so snehovými zrážkami, miernymi teplotami, v závere zamračený, uprostred mesiaca polooblačný, silne vetristý.

Marec bez slnka, so zrážkami, teplotne skôr chladnejší, mal by fúkať silnejší vietor, hlavne v prvej polovici.

Apríl nám predpovedal 16. december, bez snehu, bez slnka, ale s vysokým atmosférickým tlakom, takže môžeme byť prekvapení pozitívne, ale i negatívne. Vietor skôr slabší.

Máj sa začne opäť pod mrakom, s nevýraznými teplotami, bez zrážok, bezvetrím, miernym počasím, keďže barometer bol v tento deň enormne vysoko, dá sa v ňom predpokladať aj slnečné počasie.

Jún by nám malo osvetľovať slniečko, ale len v prvej polovici, potom opäť zamračené, teploty priemerné.

Júl sa bude správať ako 19. december. Od skorého rána bol silný vietor, zamračené, potom vietor úplne ustal, bolo mierne počasie okolo nuly. Taký umiernený, ale skôr zamračený by mal byť teda aj júl.

August – spočiatku jasný, v druhej polovici by opäť mali vládnuť oblaky, zrážky však len ojedinele.

September – chladnejší, opäť s vetrom, pod mrakom. Miernejšie, ale málo slnečné by mali byť aj posledné tri mesiace roka.

Slnko sa na nás výrazne usmialo až v prvý sviatok vianočný, mali sme nádherný deň, ale ten by už naše predpovede nemal ovplyvňovať.

Želajme si teda spoločne, aby to bol rok priaznivý, aby nadelil aj slniečko, aj dážď aby zvlažil naše záhradky, mierny vetrík pomohol opeliť stromy v záhrade a nadelil nám bohatšiu úrodu ovocia, ako to bolo v tomto roku. Ale hlavne, aby sme všetci prežili v dobrom zdraví, v pohode a vzájomnom želaní si dobrých dní, naplnených skôr dobrými skutkami ako bezchybným počasím. Veď počasím sa beztak každému nezavďačíš. Včelári chcú slnko, záhradkári skôr dážď, lyžiari veľa snehu, korčuliari mráz a my starší zasa teplo po celý rok.

Alžbeta Škurlová

Z O P A K U J M E S I

SLOVENSKÉ REKORDY

- Najvyššia teplota bola nameraná 5.7.1950 v Komárne, až 39,8 stupňov Celzia.
- Najnižšia teplota na Slovensku bola 11.2.1929 vo Vígľaši pri Zvolene, až -41 stupňov Celzia.
- Najvlhkejšie miesto je okolie Zbojníckej chaty /1 960 m n. m./ vo Vysokých Tatrách.
- Najvyšší vodopád je Kmeťov vodopád vo Vysokých Tatrách, voda v ňom padá z výšky 81 m.
- Najväčší riečny ostrov v Európe je Žitný ostrov na Južnom Slovensku, má plochu 132 612 ha.
- Najhlbšie jazero je Veľké Hincovo pleso v Mengusovskej doline vo Vysokých Tatrách, má plochu 20,1 ha a hĺbku 53 m.
- Najvyššia vyhasnutá sopka u nás je Poľana v Slovenskom rudohorí, dosahuje výšku

1 458 m n.m.

- Najmladšia sopka je Putikov vršok v Štiavnických horách, vyrástol erupciou iba pred 130 000 rokmi.
- Najhlbšia priepasť je Brázda v Slovenskom ^{krase}, je hlboká 205 m.
- Najhlbšia jaskyňa na Slovensku je Starý hrad v Nízkych Tatrách, má hĺbku 432m.
- Najstaršia umelo osvetlená jaskyňa v Európe je Dobšinská ľadová jaskyňa, osvetlená bola v roku 1887.
- Najvodnatejšia rieka pretekajúca našim územím je Dunaj, má priemerný prietok 2 045 m³.
- Najdlhšia rieka na našom území je Váh, meria 406 km.
- Najväčší balvan na tenkej stopke je Čertova skala v Kremnických vrchoch.
- Najstaršia lipa rastie v parku pri Bojnickom zámku a je asi najstarším stromom na Slovensku, má výšku 28 m a obvod kmeňa je 36m. Jej vek odhadujú na vyše 700 rokov.
- Najstarší buk rastie v obci Počúvadlo v Štiavnických vrchoch. Má obvod kmeňa 600cm, vysoký je 20 m, vek má vyše 400 rokov.
- Najstarší dub sa nazýva Koháryho dub, v Kráľovciach-Krnišove v Štiavnických vrchoch, má priemer kmeňa 630 cm a výšku 25 m. Je starý viac než 400 rokov.
- Najzáhadnejšie prírodné útvary sú kamenné gule v prírodnom útvare Megoňky na Kysuciach, ich priemer je od 30cm do 260 cm.
- Najvyšší gejzír vystrekujúci studenú vodu na svete je Herlianský gejzír neďaleko Košíc, ktorý vznikol v roku 1870, vystrekuje vodu do výšky 15-20m.
- Najmohutnejšie zviera na našom území je zubor európsky, vysoký je dva metre a dlhý dva a pol metra. U nás žije len v obore pri Topoľčiankach. Je tiež najväčším zvieratkom v Európe.

Záhradkárske okienko

Vonku vládne pevnou rukou pani zima ale nové vegetačné obdobie sa prihlási veľmi skoro. Preto si urobte kontrolu osív, ktoré máte doma. Niečo ste možno nazbierali koncom sezóny, ale mnohí nakúpia viac semien, ako stihnú vysiať. Je užitočné urobiť malý test klíčivosti. Teraz je čas na výsev begónií a petúnií. Môžete ušetriť peniaze na sadbu, ale kto nemá skúsenosti, nech si radšej počká na sadbu od záhradkára. Vysaďte sadenice šalátu, vysejte reďkovku môžete rýchlíť cibuľku. Vysejte skoré odrody brokolice, karfiolu, karelábov, karotky, petržlenu a špenátu. V teple vysievajte papriku, paradajky, baklažán a uhorky.

Len na vás záleží, ako vám tento rok pokvitnú ruže. Skorý rez v bezmrazovom počasí môžete robiť už vo februári. Orežte najprv ruže, ktoré ste pred zimou nechránili. Rezať môžeme sadové aj botanické ruže a dosť nízko nad zemou, odrody kríckových ruží, ktoré kvitnú len raz, zrežte citlivo, preberte staré a slabé výhony.

Februárové práce v bodech

Zeleninová záhrada - nákup a výsev osiva

- rýľovanie a príprava záhonov

Kvetinová záhrada - výsev dlhoklíčiacich letničiek

- kontrola georgín, gladiol a ostatných cibuľovín

Skleník

- výsev zeleniny na rýchlénie
- kontrola a optimálna závlaha prezimovaných rastlín

Lubomír Krupa

Z P O Z

Do radov obyvateľov nášho mesta sme privítali

Jána Končára
Františku Juhasovú
Sofiu Fedákovú
Kristínu Kopasovú

V mesiaci február svoje životné jubileá oslávia :

Anna Onuferová	50	Anna Gočová	65
Emília Goliašová	50	Mária Vojteková	65
Tomáš Šoltýs	50	PaedDr. Ernest Študij	65
Ján Vojček	50	Margita Kmecová	70
Helena Mašlejová	55	Michal Savka	70
Božena Imreová	55	Anna Juhasiková	75
Mgr. Ján Čížek	55	Mária Guľová	80
Milan Vaľany	55	Anna Štefaniková	80
Miroslav Kmec	55	Mária Žoltáková	85
Elena Juhasová	60	Juraj Čorej	85

Manželstvo uzavreli

Vlastimil Čurlík Giraltovce	-	Viera Bačkayová Giraltovce
Martin Hliboký Giraltovce	-	Mariana Kimáková Svidník
Štefan Cydilo Giraltovce	-	Jana Končárová Giraltovce

Údaje z evidencie obyvateľstva

Pohyb obyvateľov v roku 2007					
Stav k 31.12.2006	Narodenie	Úmrtie	Prisťahovanie	Odstťahovanie	Stav k 31.12.2007
4146	40	25	50	92	4119

Z celkového počtu obyvateľov je 2068 mužov a 2049 žien. Priemerný vek u občanov nášho mesta je 33,84.

Veková štruktúra je nasledovná :

- do 18 rokov - 1109
- do 60 rokov - 2584
- do 90 rokov - 423
- nad 90 rokov - 3

Najstaršie obyvateľky mesta s vekom nad 90 rokov sú:

- Anna Vyskočániová - 97 rokov
- Anna Paľová - 95 rokov
- Zuzana Kucháriková - 91 rokov

Rozdelenie obyvateľov podľa stavu :

- slobodný /slobodná/ - 1991
- ženatý /vydatá/ - 1854
- rozvedený /rozvedená/ - 85
- ovdovelý /ovdovelá/ - 189

V Giraltovcich je najviac žien s menom **Anna** /214/ a rovnaký počet s menom **Mária** / 214/. U mužov je to meno **Ján** /195/ a **Jozef** /145/.

V roku 2007 nás navždy opustili títo občania s trvalým pobytom v Giraltovcich :

1. Andrej Hliboký - 1924 - 11.1.2007
2. Štefan Kristiňák - 1936 - 22.1.2007
3. Mária Kmecová - 1940 - 30.1.2007
4. Danka Molitorisová - 1961 - 8.2.2007
5. Marián Kačmár - 1971 - 10.2.2007
6. Ján Palian - 1998 - 15.3.2007
7. Ján Červík - 1926 - 17.3.2007
8. Ing. Jana Sokolová - 1967 - 20.3.2007
9. Anna Paľová - 1919 - 22.3.2007
10. Anna Imreová - 1945 - 2.4.2007
11. Anna Sabolová - 1924 - 17.4.2007
12. Ján Pivovarský - 1934 - 3.5.2007
13. Margita Peštová - 1929 - 9.5.2007
14. František Juhas - 1933 - 24.5.2007
15. Bohuš Kurej - 1961 - 23.6.2007
16. Helena Bajcurová - 1906 - 26.6.2007

17. Andrej Jurč	-	1924	-	14.7.2007
18. Jozef Franko	-	1927	-	21.7.2007
19. Anna Barnová	-	1924	-	23.7.2007
20. Anna Šafranková	-	1919	-	9.9.2007
21. Matúš Saraka	-	1986	-	16.9.2007
22. Anna Šimová	-	1921	-	14.10.2007
23. Magdaléna Kurejová	-	1938	-	14.10.2007
24. Ladislav Hanko	-	1938	-	18.10.2007
25. Mária Kristiňaková	-	1919	-	9.11.2007

Marta Kmecová
evidencia obyvateľstva

GIRALTOVČANIA AJ DO VYSOKÝCH TATIER

Príprava MF K Slovan Giraltovcu sa začala 8.januára na giraltovskom štadióne. Kolektív sa pripravuje pod vedením trénera R. Kačalu, pričom káder mužstva nie je kompletný a dopĺňať sa bude postupne. Mužstvo využíva podmienky v areáli futbalového ihriska, ako aj terény v jeho blízkosti. Okrem toho futbalisti navštevujú posilňovňu a telocvičňu. Využíva sa ihrisko s umelou trávou, chýba však veľká tréningová plocha na prácu s loptami. Vyvrcholením hrubej prípravy by malo byť týždenné sústredenie vo Vysokých Tatrách na začiatku februára. Spestrením sú zápasy zimného turnaja VsFZ. Z mužstva odišiel Gálik /ukončené hosťovanie z Tatranu Prešov/, Eliáš pre pracovné povinnosti v zahraničí. O Uhrína prejavili záujem Lokomotíva Košice a Bardejov. Ďalej absentuje E. Partila. S mužstvom naďalej trénujú dorastenci Val'ovský, Čabala, Cauner a Kmec, ako aj Štefaník /naposledy Slovan Bratislava/. Novou tvárou by mal byť Peržel z Kračúnoviec a pripravuje sa aj nádejný brankár Jurč /v súčasnosti je na hosťovaní v Lúčke /.Záujem je o Žarnaya /Pušovce-Michalovce/.
Doterajšie výsledky :

Sabinov – SLOVAN 0:0

Kalnište – SLOVAN 0:2 góly: Blaško, Žarnay

Prešov /lig.dorast/ - SLOVAN 3:4 góly: Blaško 3 , Cauner

Bystré - SLOVAN 1:3 góly: Blaško 2,Digoň

Z KUCHYNE MFK SLOVAN GIRALTOVCE

Po výročnej schôdzi MFK Slovan na sklonku minulého roka začal pracovať nový výkonný výbor MFK. Pod vedením svojho predsedu Ing. Emila Matiho sa schádza pravidelne raz v týždni s cieľom riešiť problémy a plniť úlohy z každej schôdze. Predseda MFK plní svoj sľub, a začínajúc týmto číslom SPRAVODAJCU, nájdete priaznivci a fanúšikovia v našom časopise informácie o dianí vo futbalovom klube.

Výbor MFK zabezpečil v mesiaci január zimnú prípravu pre mužstvá dospelých a dorastu. Na odohratie prípravných zápasov sa vybavuje umelá hracia plocha v Prešove. S trénerom R. Kačalom došlo k dohode o spolupráci do konca prebiehajúceho ročníka. Bolo zabezpečené sústredenie v Tatranskej Kotline s dĺžkou pobytu 7 dní. Káder mužstva sa musí skompletizovať najneskôr v marcovom prestupovom termíne. Na štadióne bola inštalovaná nová sauna, ktorá bude slúžiť na regeneráciu pre všetky družstvá. Zabezpečuje sa úprava

tréningového ihriska pod Lesným závodom. Veľkou prekážkou pri prácach sú nevyhovujúce poveternostné podmienky. Je vypracovaný projekt na prístavbu k sociálnej budove, v ktorej budú šatne pre žiakov. Pracuje sa na doplnení a skvalitnení materiálneho vybavenia pre všetky kolektívy. Od 1. februára 2008 sa môžu občania uchádzať o členstvo v MFK Slovan Giraltovce./viď oznam/.Výbor MFK sa bude snažiť o prehĺbenie korektnej spolupráce s účastníkmi regionálnych súťaží Tatranom Kračúnovce a Topľanom Kalnište.

MVDr. Miroslav Deutsch

UPOZORNENIE !!!

VÝBOR MFK SLOVAN OZNAMUJE ZÁUJEMCOM O ČLENSTVO MFK, ŽE ROČNÝ POPLATOK JE 100 SK. POPLATOK MOŽETE ZAPLATIŤ P. MIROSLAVOVI DVORSKÉMU V STÁVKOVEJ KANCELÁRII NIKÉ.

SPOMIENKA

Kto v srdci žije, neumiera, áno, *Danka Molitorisová* nás navždy opustila 8. februára 2007, ale spomienka na ňu je stále živá v srdci manžela a dcér. Akoby iba odišla na výlet do neznáma. Ved' každý ju mal rád, kto vedl'a nej tu žil. Na ceste poslednej ostala navždy sama.

Ako ťažko je bez nej žiť, keď nemá kto poradiť, pohladať, potešiť. Ďakujeme všetkým, ktorí nezabudli a spomínajú s nami. Nikdy na Teba nezabudneme.

Žila si v našich srdciach, žiješ a budeš žiť navždy.

Manžel a dcéry

OZNAM

Sociálna poisťovňa pobočka Svidník oznamuje svojim klientom nasledovné určenie stránkových dní a úradných hodín vo vysunutých pracoviskách:

Vysunuté pracovisko – GIRALTOVCE, HVIEZDOSLAVOVA 3

UTOROK 9:000 -15:00

oddelenie poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

oddelenie dôchodkového poistenia

oddelenie nemocenského poistenia / oddelenie poistného

Vysunuté pracovisko – STROPKOV, HLAVNÁ 26

PONDELOK 8:00 – 15:30

oddelenie dôchodkového poistenia

oddelenie poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

oddelenie nemocenského poistenia

STREDA

8:00 – 15:30

**oddelenie poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia
oddelenie poisťného**